

MAN EN PA EN WANPORON IOANEJ.

¹ MAJAN kotier ni tapi o, a majan kotier ren Kot, a majan me udan Kot. ² I me kotikot ren Kot ni tapi o. ³ I me dipijou karoj tapi kidar, o jota man meakot mia, me kaidin i koton wiadar. ⁴ Maur mi re a; o iei maur o marain en aramaj. ⁵ A marain o me dakarada rotorot, a rotorot jota linan kila. ⁶ Aramaj amen me pakadarador jan ren Kot ad a Ioanej! ⁷ I me pwara don kadede, pwen kadede marain o pwe karoj en pojon pweki i. ⁸ Kaidin i me marain o, a a kin kadede marain o. ⁹ Iei marain melel, me pwara don jappa, ap kamaraini aramaj karoj. ¹⁰ I me kotier jappa, o i me jappa tapi kidar, a jappa jaja i. ¹¹ A koti don udan japwilim a, a japwilim a kan me jan i. ¹² Karoj, me kajamo i, a kotiki on ir manaman, en wiala jeri en Kot, ir, me pojon mar a, ¹³ Me kaidin ipwidi jan nta, de inon en uduk, de inon en ol o, pwe ipwidier jan ren Kot. ¹⁴ Majan me wia uduk ala o kotikot re atail, o kitail kilaner a linan, linan dueta linan en Ieroj eu jan ren Jam o, me dir en mak melel. ¹⁵ Ioanej me kadede i nil laudedda indada: Iei i, me i padaki wei: Me pan kotido mur i, iei me mier mo i, pwe a kotikotier mo i. ¹⁶ Pwe kitail karoj ale jan nan audela a mak japan potopot. ¹⁷ Pwe kapun me kokido jan Mojej, a mak o melel jan Iejuj Krijtuj. ¹⁸ Jota me kilaner Kot kokodo, Ol ieroj ta, me kin kotikot pan kupur en Jam o, i me koton kajaledar i. ¹⁹ A met en Ioanej a kadede, ni men Juj

kadarala jan Ierujalem jamero o lepit oko, pwen idok re a: Ij koe? ²⁰ I ari kotin kadede; a jota likam; a kotin kadede: Kaidin Krijtuj nai. ²¹ Irail idok re a: A ij? Eliaj komui? A majani: Kaidin nai i. Komui jaukop o? A jaben: Kaidin. ²² Irail ap indan i: A ij komui? Pwe jen jaben irail me kadar kit dor. Da me komui kadedeki pein komui? ²³ A majani: Nai nil eu, me likelikwir jili nan jat tan: Kaineneda al en Kaun o, duen jaukop Iejia majanier! ²⁴ A irail pakadaradoer jan ren Parijär akan. ²⁵ Irail ap idok re a indada: Da me komui wia paptaijiki, ma komui kaidin Krijtuj, o kaidin Eliaj, o pil kaidin jaukop o? ²⁶ Ioanej jaben irail majani: Nai me paptaijiki pil, a amen kin kotikot nan pun omail, me komail jaja. ²⁷ Iei i me kotido mur i, me nai jowar on, en lapwada jal en Japwilim a jut. ²⁸ Mepukat wiauier Petapara palilan Iordan, waja Ioanej kin wia paptaij ia. ²⁹ Mandan ran o a majani Iejuj a kota don i ap majani: Kilan Jippul en Kot, me kin wawei dip en jappa! ³⁰ Iei i, me i padaki wei: Ol amen pan kotido mur i iei, me mier mo i, pwe a kotikotier mo i. ³¹ A nai jo aja i, a pwe i en janjal don Ijrael, iei me i kokido paptaijiki pil. ³² A Ioanej kadede majani: I kilaner Nen o kotidido jan nanlan ni mom en muroi kotikot re a. ³³ A nai jo aja i, a me porone ia don wia paptaijiki pil, iei me kotin majani on ia: Me koe pan kilan. Nen piridi jok poa, o kotikoteta re a, iei i, me kin wia paptaijiki Nen jaraui. ³⁴ A i kilanadar ap kadedeki, me iei Japwilim en Kot. ³⁵ Mandan ran o Ioanej pil kotida waja o, o na tounpadak riamen ian i. ³⁶ A ni a udial Iejuj kotikot kokodo, ap majani: Kilan Jippul

en Kot! ³⁷ A tounpadak riamen ronadar a majan, ap idauen wei Iejuj. ³⁸ Iejuj ap kotin jaupeido majani ara idedauen, ap kotin majani on ira: Da me koma rapaki? Ira potoan on: Rapi (iet wewe: Jaunpadak), ia waja re kin kotikot ia? ³⁹ A kotin majani on ira: Kodo kilan! Ira ap poto don kilaner waja, me a kotikot ia, ap mimieta re a ni ran o. Mepukat wiauier impan auer kaeijok. ⁴⁰ Andreaj, ri en Jimon Petruj amen re ra, me ronadar jan ren Ioanej ap idedauen i. ⁴¹ I me diaradar maj udan ri a Jimon, indai on i: Je diaradar Mejiaj (iet wewe: Krijtuj). ⁴² I ap kalualan i ren Iejuj. A Iejuj lao majani i, ap majani: Jimon, koe nain Iona, koe nok adaneki Kepaj (iet wewe: Paip). ⁴³ Mandan ran o a pan kotilan Kalilää, Iejuj ap kotin diaradar Pilipuj, majani on i: Idauen ia do! ⁴⁴ Pilipuj men Petjaida, kanim en Andreaj o Petruj. ⁴⁵ Pilipuj diaradar Natanael, ap indan i: Je diaradar i, duen me Mojej intiniedier nan puk en kapun o jaukop akan: Iejuj men Najaret, japwilim en Iojep. ⁴⁶ A Natanael indai on i: Pala maukot pan kak pwarada jan Najaret? Pilipuj indan i: Kodo kilan! ⁴⁷ Iejuj kotin majani Natanael koko don i, ap majani duen i: Kilan, ol melel en Ijrael amen, me jota kin widin. ⁴⁸ Natanael potoan on i: Re kotin mani ia jan ia? Iejuj kotin jaben majani on i: Mon Pilipuj a eker uk edo, ni om mod pan tuka pik o, I kilan uk ada. ⁴⁹ Natanael jaben potoan on i: Rapi, ir me Japwilim en Kot, ir me Nanmarki en Ijrael. ⁵⁰ Iejuj kotin jaben majani on i: Pweki I indai on uk, me I kilan uk ada pan tuka pik o, iei me koe pojonki, a koe nok kilan me lapa jan mepukat. ⁵¹ A kotin majani

on i: Melel, melel I indai *on komail, jan met komail pan kilan nanlan a ritida o tounlan en Kot akan dauda o daudi pwarado ren Nain aramaj.*

2

¹ A NI kajilu en ran kamadip en kapapaud wiaui Kana nan Kalilää; a in en Iejuj kot waja o. ² Iejuj o japwilim a tounpadak kan me pil luke don kamadip o. ³ Arail wain lao rojelar, in en Iejuj ap majani *on i: Jolar arail wain.* ⁴ Iejuj kotin majani *on i: Li, menda re om? Ai anjau jaikenta leler.* ⁵ In a ap majani *on papa kan: Komail wiada meakaroj, me a pan kotin majani on komail.* ⁶ Ari, potel takai wonu mi waja o, en Juj akan ar men dopedop lole. Eu me laude *on metreten riau de jilu.* ⁷ Iejuj kotin majani *on irail: Komail idip on pil en potel akan! Irail ari kodiada lel au ar.* ⁸ A ap kotin majani *on irail: Deukada, wala ren me kaun en konot: Irail ap wala.* ⁹ Kaun en konot lao jon kij pil, me wia wain la, o jo aja, a idipi jan ia, a papa kan, me idip pil da, aja. Kaun en konot ap ekeredo ol kamod o, ¹⁰ Indan *i: Aramaj karoj kin kida maj wain mau, toun kamadip lao medilar, re kin kida, me jota non mau.* A komui kin nekinekid wain mau lel met. ¹¹ I met tapidan kilel akan, me Iejuj kotin wiadar Kana nan Kalilää, o kotin kajaleda a linan, o japwilim a tounpadak kan pojona *i.* ¹² A murin met a kotidilan Kapernaum, *i o in a, o ri a ol akan, o japwilim a tounpadak kan, ari, jota non ran toto, me re kotikot waja o.* ¹³ A paja en Juj akan me korendor, a Iejuj kotidalan Ierujalem. ¹⁴ A kotin majani nan im en kaudok men netinet en kau, o jip, o muroi, o men wiliandi moni me

momod ia. ¹⁵ Ap kotin wiakida men wokiwok jal akai, ap woki ir jan nan im en kaudok ianaki jip o kau akan, o moni en jaunwiliandi a kotin kajapokela o kotin wukedidi tepel akan. ¹⁶ Ap kotin majani *on* men netinet en muroi kan: Wawei jan met met akan, o der wiakidar tampaj en Jam ai im en net eu! ¹⁷ A japwilim a tounpadak kan tamanda me intinidier: Limpok *on* tampaj omui me kajor ia dier. ¹⁸ Juj oko ap jaben indan i: Kilel da, me kom kadedeki *on* kit, me komui manaman *on*, en wiada mepukat? ¹⁹ Iejuj kotin jaben majani *on* irail: Palana pajan im en kaudok wet, a pon jili pon I pan kauada. ²⁰ Juj oko ap indada: Par naulwonu me im en kaudok wet wiaui kidar, a pon jili pon komui pan kaua kida? ²¹ Ari, tampaj en pali war a, me a kotin majanie kida. ²² A lao iajadar jan a matalar, japwilim a tounpadak kan ap tamandar, me a kotin majanier mepukat. Irail ari pojona kijin likau kan o majan, me Iejuj kotin majaniadar. ²³ Ni a kotikot Ierujalem ni paja, ni kamadip o, me toto pojona mar a, ni ar kilaner kilel akan, me a kotin wiadar. ²⁴ A Iejuj jota kotin liki *on* ir pein i, pwe a kotin mani irail karoj. ²⁵ O a jota mau *on*, meamen en kadeda *on* i aramaj amen, pwe pein i kotin mani lol en aramaj.

3

¹ ARAMAJ amen mia, kijan Parjär akan, me mar a Nikodemuj, me jaumaj amen ren Juj akan, ² Me poto don i ni pon o, katiti *on* i: Rapi, je aja, me komui jaunpadak amen, me tapido jan ren Kot, pwe jota, me kak wia kilel akan due me komui kotin wiada, ma Kot jo ian. ³ Iejuj kotin jaben majani *on*

i: Melel, melel I indai *on uk*, meamen jo ipwi japal, jota pan kak kilan wein Kot. ⁴ Nikodemuj potoan *on i*: Iaduen aramaj laud pan kak ipwidi? A pan kak pur *on nan kaped en in a*, ipwidi *jan?* ⁵ Iejuj kotin jaben: Melel, melel I indai *on uk*, meamen jo ipwiki pil *o nen*, a jota kak pedelon *on nan wein Kot!* ⁶ Me ipwiki uduk, iei uduk, a me ipwiki *Nen*, iei *nen*. ⁷ Koe der puriamuiki, me I katitiki *on uk*: Komail en ipwi japal. ⁸ An kin pein ipip jili, o koe kin ron *nil a*, a koe jaja, waja a tapi *jan ia* o waja a ko *on ia*; iduen amen amen, me ipwiki *Nen*. ⁹ Nikodemuj jaben indai *on i*: Iaduen mepukat kak wiaui? ¹⁰ Iejuj kotin jaben majani *on i*: Jaunpadak en Ijrael amen koe, a koe jaja duen mepukat? ¹¹ Melel, melel I indai *on uk*, me je ajadar, iei me je kin indada, o me je kilaner, iei me je katitiki, a komail jota kin kamelele at kadede. ¹² Ma I katitiki *on komail men pa*, a komail ap jota kamelele, a iaduen, komail pan kamelele, ma I katitiki *on komail men nanlan?* ¹³ Jota meamen, me kodala *nanlan*, i eta, me kodido *jan nanlan*, Nain aramaj, me kin mimieti *nanlan*. ¹⁴ Duen Mojej me kauadar jerpent amen nan *jap tan*, iduen Nain aramaj pan kakauda. ¹⁵ Pwe meamen pojona *i*, jota pan lokidokila, a en aneki maur joutuk. ¹⁶ Pwe iet duen Kot kotin kupura jappa, me a kotikidoki *japwilim a Ieroj*, pwe karoj, me pojona *i*, ender jalonalala, a en aneki maur joutuk. ¹⁷ Pwe Kot me kotin porone *don jappa* *japwilim a Ol*, kaidin en kadeikada jappa, a pwe jappa en kamauri *kila i*. ¹⁸ Me pojona *i*, jota pan pakadeikada, a me jo pojona *i*, iei pakadeikadar, pweki a jota pojona mar *en*

japwilim en Kot ieroj. ¹⁹ A iet kadeik o, marain pwara don jappa, a aramaj pok on rotorot mon marain, pweki ar wiawia kan me jue. ²⁰ Pwe amen amen, me wiawia jue, kin kailonki marain, o jota kin pwara don marain, pwe a wiawia kan de janjaleda. ²¹ A me wiawia melel, kin ko don marain, pwe a wiawia kan en janjaleda, me re tapi jan ren Kot. ²² Murin mepukat Iejuj o japwilim a tounpadak kan kotilan jap en Iudää ap kotikot ia wia papтай. ²³ A Ioanej pil wia papтай Enon koren ion Jalim, aki pil toto mi waja o, irail ari koiela papтайjela. ²⁴ Pwe Ioanej jaikenta lokidokilar nan imaten. ²⁵ En Ioanej a tounpadak kan o ol en Juj amen ap akamaiki pena duen kamakelekel. ²⁶ Irail ari ko don ren Ioanej indan i: Rapi, me kot re omui palilan Iordan, me komui kin kadede, majani, a kin wia papтай o karoj kin pwarala re a. ²⁷ Ioanej jaben majani: Aramaj amen jota kak aneki meakot, ma a jo aneki jan nanlan. ²⁸ Komail pein kadede kin ia, me i indada: Kaidin Krijtuj nai, pwe nai me pakatarador mo a. ²⁹ Me li amen kijin nin on, iei ol kamod. A kompoke pan ol kamod kin u roneron perenki nil en ol kamod; ari, iei ai perenunjokala. ³⁰ I en kakairida, a nai en kakairidi. ³¹ Me kotido jan poa, i me poedi karoj, a me kijan jappa, iei men jappa, o a kin kajokajoia duen jappa. A me kotido jan nanlan, me poedi karoj, ³² O me a kilanada o ronada, iei me a kin kadedeki, a jota me kamelele a kadede. ³³ A me kamelele a kadede, kin kadede, me Kot me melel. ³⁴ Pwe i, me Kot kotin poronedor, kin kida en Kot a majan, pwe Kot jota kotikida Nen ki men jon.

³⁵ Jam me kotin kupura japwilim a Ol o kotiki oner ni lim a meakaroj. ³⁶ Me pojona jpwilim a Ol, aneki maur joutuk. A me jota pojona jpwilim a Ol, jota pan kilan maur, a onion en Kot pan mimieta re a.

4

¹ KAUN lao kotin mani, me Parijär akan ronadar, me Iejuj kin wiada tounpadak kan o paptaij toto jan Ioanej, ² Ari, pwe jota me pein Iejuj kotin paptaij, japwilim a tounpadak kan ta, ³ Ap kotila jan Iudää, kotin purelan Kalilää. ⁴ A a kotin weid nan wein Jamaria. ⁵ I ap kotilan kanim en Jamaria eu, me adaneki Jikar, koren ion jap, me Iakop ki on na ol Iojep. ⁶ Iei waja en Iakop a parer eu mia. Iejuj ari nirekila a japajapal, ap kaipokedi pon parer o, ari mepukat wiauier impan auer kawonu. ⁷ A li en Jamaria amen ap kodon idip pil ia. Iejuj kotin majani on i: Kido lim ai kij pil en! ⁸ Pwe japwilim a tounpadak kan ko on nan kanim, pan netiada jak arail. ⁹ Li en Jamaria ap indan i: Iaduen, komui kijan men Juj, ap poeki pil re i? Pwe nai li en Jamaria amen, pwe Juj akan jota kin waroki on men Jamaria. ¹⁰ Iejuj kotin jaben majani on i: Ma koe aja duen kijakij jan ren Kot o ij i, me indan uk: Kido lim ai kij pil en, koe pan poeki re a, a ap pan ki on uk pil memaur. ¹¹ Li o indan i: Main, jota japwilim omui men idip pil, a parer me lol, a ia waja, kom pan idip jan ia pil memaur? ¹² De komui lapa jan jam at Iakop, me kotiki on kit er parer en, o pein nima jan, o na kan, o na man akan? ¹³ Iejuj kotin jaben majani on i: Karoj, me nima jan pil wet, pan pur on men nim pilada. ¹⁴ A meamen, me nima jan pil, me I ki on i, pan jolar

men nim pilada kokolata, pwe pil, me I kin ki on, pan pot loli kujukujudan maur joutuk. ¹⁵ Li o ap indai on i: Main, kom kotiki on ia kijan pil o, pwe i en jolar men nim pil, o jolar kodo o idipa jan met! ¹⁶ Iejuj kotin majani on i: Kowei ukedo om paud! ¹⁷ Li o jaben indada: Jota ai paud. Iejuj kotin majani on i: Melel om lokaia: Jota ai paud. ¹⁸ Pwe om paud me limen maj kokodo, a kaidik om paud, me koe paudeki met; iei melel, me koe indada. ¹⁹ Li o indan i: Main, i ap ajaer, me jaukop amen komui. ²⁰ Jam at akan kaukaudok pon nana wet, a komail kin inda dene Ierujalem eta waja me aramaj en kaudok ia. ²¹ Iejuj kotin majani on i: Li, kamelele ia, a korendor anjaun omail pan jolar kaukaudok on Jam pon nana wet, pil jota Ierujalem. ²² Komail kin jaja, me komail kin kaukaudok on. A kit aja, me je kaukaudok on, pwe kamaur pwarado jan ren men Juj akan. ²³ A anjau korendor, ari a leler, me toun kaudok melel akan pan kaudok on Jam ni Nen o melel, pwe iei ta jon en toun kaudok kan, me Jam pil kotin kupura. ²⁴ Nen eu Kot, a me kaudok on i, ren kaudokki Nen o melel. ²⁵ Li indai on i: I aja, me Mejiaj pan kotido, me maraneki Krijtuj. I lao kotido, a pan katiti on kit meakaroj. ²⁶ Iejuj kotin majani on i: Nai i, me lokelokaia on uk. ²⁷ A japwilim a tounpadak kan ap purodo, puriamui a majan on li amen. Ari jo, jota me indada: Da me re kotin kainoma, de da me re kotin mamajani on i? ²⁸ Li o ap pwilikidi potel en pil o, ap koieilan kanim o kajoi on aramaj akan: ²⁹ Kodo, kilan aramaj amen, me kajale on ia karoj, me i wiadar, ma i kaidin Krijtuj? ³⁰ Rap koieila jan

nan kanim o potodo re a. ³¹ Ni anjau ota japwilim a tounpadak kan poeki re a, potoan on: Rapi, re kotin konot! ³² A kotin majani on irail: Kan ai kijin mana mia, me komail jaja. ³³ Tounpadak kan ap kajokajoi nan pun arail: Muein amen wa don i jak. ³⁴ Iejuj kotin majani on irail: Wiawia kupur en me kadar ia do, o kapwaiada japwilim a dodok, iei kan ai, ³⁵ Komail jota kin indada: Jaunipon paieu mi mon rak? Kilan, I indai on komail, jarada, kilan matuel o pwe a malar. ³⁶ Me dolun kin pwaipwai o nanak on maur joutuk, pwe ira karoj, me kamorok o me dolun en peren pena. ³⁷ Pwe ni mepukat kajoi o pwaidar: Amen me kin kamokamorok, a amen me kin dolun. ³⁸ I kadar komail wei, en dolun pena, me komail jo doke, Akai me dodoker, a komail me id aneki arail rak. ³⁹ Men Jamaria toto kijan kanim o pojona i pweki kajoi en li o, me kadede: A kotin kajale on ia karoj, me i wiadar. ⁴⁰ Men Jamaria kan lao pokon don i, rap poeki re a, en kotikot re 'rail. I ari kotikot ia pon ria pon. ⁴¹ A me toto me pojonalr pweki a majan, ⁴² Ap indan li o: Je pojona kila kaidin om kajoi, pwe je pein ronadar o weweki, me i melel Jaunkamaur pan jappa. ⁴³ Murin ran riau Iejuj kotila jan waja o, kotilan Kalilää. ⁴⁴ Pwe pein Iejuj kotin kadedeki, me jaukop amen jota kin mau nan udan jap we. ⁴⁵ A lao kotilan Kalilää, men Kalilää me kajamo i, pwe re ian kilaner me a kotin wiadar Ierujalem ni kamadip o, pwe re toun ian kamadip. ⁴⁶ Iejuj ari kotin pure don Kana nan Kalilää, waja a kotin kapikila pil wain. A monjap amen mia, me na ol jomau nan Kapernaum. ⁴⁷ A lao ronadar, me

Iejuj koti don Kalilää jan Iudää, ap poto don re a, poeki i en kotidi, kakelada na ol, pwe a koren ion mela. ⁴⁸ Iejuj ap kotin majani on i: Ma komail jo kilan kilel o manaman akan komail jota pan pojona. ⁴⁹ Monjap fotoan on i: Main kotidi mon nai jeri mela! ⁵⁰ Iejuj kotin majani on i: U kowei, noum ol memaur. Ari aramaj o pojona majan o, me Iejuj kotin majani on i ap koieila. ⁵¹ A ni a kodila, a ladu kan me tu on i, kajoi on i, me na putak mauredar. ⁵² I ap kalelapok re 'rail: Anjau da me a pikikidi maur? I rail indan i: Aio ni auer kaiju karakar ko janer. ⁵³ Jam o ap ajadar, me i anjau, me Iejuj kotin majani on i: Noum ol memaur. I ari o na kan me pojona i. ⁵⁴ Iet kilel kariau, me Iejuj kotin wiadar ni a koti don Kalilää jan Iudää.

5

¹ MURIN mepukat ran lapalap eu en Juj oko pwaida; Iejuj ap kotilan Ierujalem. ² Len pil eu mi Ierujalem impan im en jip, me ad a Petejda ni lokaia en Ipru; im limau mi impa, ³ Me jomau toto mi lole: Me majkun, o me danidan, o me motor mia, auiaui lao pil o pan mokimokid. ⁴ Pwe akai anjau tounlan amen kin koti don le o kamokideda pil o, a meamen me madan tion maj nan pil o ni a mokimokid, iei me kin maureda jan a jomau kan karoj, me mi re a. ⁵ A aramaj amen mia, me jomauki par jileijokwalu. ⁶ Iejuj lao kotin majani men et a wonon, ap kotin mani, me a wonon anjau warai, ap kotin majani on i: Koe jo men kelailada? ⁷ Ol jomau fotoan on i: Main, jota nai aramaj, me pan wa ia di won ni pil o anjaun a mokideda. Pwe ni ai kokodi, amen kin madan mo i. ⁸ Iejuj ap kotin

majani on i: Uda, ale ki om, kokowei! ⁹ Aramaj o ap madan kelailadar, kida ki e, alu wei, a ran o ran en japat. ¹⁰ Juj oko ap indai on me kelailadar: Ran wet ran en japat. A jota pun koe en wewa jili ki om. ¹¹ A jaben irail: Me kakela ia da, majani on ia: Ale ki om koko wei! ¹² Irail ap kalelapok re a: Ij aramaj o me indai on uk: Ale ki om kokowei? ¹³ A me kelailadar jaja i, pwe Iejuj kotila janer, pwe pokon mi waja o. ¹⁴ Kadekadeo Iejuj kotin diaradar i nan im en kaudok o ap kotin majani on i: Kilan, koe kelailadar, koe der pil wia dip, pwe me jueg kot jan maj de ko don uk! ¹⁵ Aramaj o ap koieila, kaireki Juj oko, me Iejuj kakeladar i. ¹⁶ I me Juj oko ap raparapaki Iejuj, o majamajan, pwen kamela i, pweki a kotin wiadar meakan ni ran en japat. ¹⁷ Iejuj kotin jaben irail: Jam ai kin dodok kokodo, a nai pil ian dodok. ¹⁸ I me Juj oko ap majamajan melel, en kamatala i, pweki a kotin kawela ran en japat o pil majani, me dene Kot Jam a, o a kaparoki on pein i Kot. ¹⁹ Iejuj ap kotin jaben majani on irail: Melel melel I indai on komail, a jota kak, Na en pein wia meakot, pwe i eta, me a kilan ren Jam, me a wiada. Pwe me a kin wiada, iei me Na pil kin wiada. ²⁰ Pwe jam pok on Na o kajanjale on i karoj, me pein i kin wiada. O a pan kajale on i wiawia kan, me lapa jan met akan, pwe komail en puriamui kila. ²¹ Pwe duen Jam kin kapikapirida me melar akan, kamaur ir ada, iduen Na pil kamaureda me a mauki. ²² Pwe jota me Jam kin kadeikada, pwe a kotiki on Na kadeik o. ²³ Pwe karoj en wauneki Na, dueta ar wauneki Jam. Me jota wauneki Na, jota kin wauneki Jam,

me kadar i dor. ²⁴ Melel, melel I indai on komail, meamen ron ai padak o pojona, me kadar ia do, a aneki maur joutuk. A a jota pan *panalan kadeik* o, pwe a *japale jan mela japal* on maur. ²⁵ Melel, melel I indai on komail, anjau kokodo, iei a leler, me melar akan pan *ronada nil* en Nain Kot, a me *ronadar pan maureda*. ²⁶ Pwe duen Jam a udan maur, iduen a ki on Na, en pil udan maur. ²⁷ O a *kotiki on i manaman*, en kaunda *kadeik* o, pweki Nain aramaj i. ²⁸ Der *puriamuiki met*, pwe anjau kokodo me irail, me mi nan *joujou kan*, pan *ron nil* a. ²⁹ Irail ap pan *pwarada*: Me wiadar me mau, en *maureda*, pwen memaur, a me wiadar *mejued*, en *maureda*, pwen *panalan kadeik* o. ³⁰ Jota me I kak wiada *jan pein nai*, duen me I kin *ron*, iduen I kin *kadeikada*, o ai *kadeik* me *pun*, pwe I jota kin *rapaki injen ai*, pwe *kupur en i*, me kadar ia do. ³¹ Ma I kadede *pein nai*, ai kadede jota melel. ³² Amen me kadede ia, a I aja melel, me a kadede ia me melel. ³³ Komail me ilakilan Ioanej, i ari me kadede melel. ³⁴ A I jota kin ale kadede ren aramaj, a iet me I indawei, pwe komail en dorola. ³⁵ I me jer *umpul o marain eu*, a komail men perenki a marain anjau kij. ³⁶ A ai kadede me lapa *jan en Ioanej*. Pwe dodok kan, me Jam o *kotiki on ia*, I en *kapwaiada*, iei dodok kan, me I kin *wiawia*, me kadede ia, me Jam kadar ia dor. ³⁷ A Jam, me kadar ia dor, *pein i kadede ia*. Komail jota *ronadar nil* a, o jota *kilan mom a*. ³⁸ O a majan jota kin *kot re omair*, pwe komail jota pojona, me a kadarador. ³⁹ Komail kin *kalelapok nan kijin likau* kan, pwe komail *lamelame*, me maur joutuk mi

lole. Ari, iei irail, me kin kadede ia. ⁴⁰ A komail kan ko don ia, pwe komail en aneki maur. ⁴¹ I jota kin mauki ale wau ren aramaj akan. ⁴² I aja komail, limpok en Kot jota kin mi re omail. ⁴³ I kodo ni mar en Jam ai, a komail jota kin kajamo ia. A ma amen pan kokido pein ad a, komail pan kajamo i. ⁴⁴ Pala komail kak pojona ni omail nononki wau ren aramaj, ap jota rapaki wau jan ren Kot. ⁴⁵ Der kiki on, me I pan mpäkin komail ren Jam, amen me kin mpäkin komail: Mojej, me komail kin kaporoporeki. ⁴⁶ Pwe ma komail pojona Mojej, komail pan pojona ia, pwe i me intiniedier duen nai. ⁴⁷ A ma komail jo kamelele a intin kan, pala komail pan kamelele ai padak kan?

6

¹ MURIN mepukat Iejuj kotin kotela le en Tiperiaj nan Kalilää. ² A pokon kalaimun me idedauen i pweki ar kilaner kilel akan, me a kotin wiai on me jomau kan. ³ Iejuj ap kotidala pon dol o, kaipokedi waja o ren japwilim a tounpadak kan. ⁴ A paja o, ran lapalap en Juj oko me korendor. ⁵ Iejuj lao kotin majanda majani pokon kalaimun koko don i, ap kotin majani on Pilipuj: Ia waja, jen neti jan ia kijin mana, pwe mepukat en mana? ⁶ A kotin majani mepukat, pwen kajonejon i. Pwe pein i mani, me a pan wiada. ⁷ Pilipuj potoan on i: Prot me denar riepuki jota pan itar on irail, pwe amen amen en tunole ekij. ⁸ Andreaj, japwilim a tounpadak amen, ri en Jimon Petruj potoan on i: ⁹ Kijin putak amen mia, me a lopon en prot limau o mam riamen, a jota katepa ren me toto. ¹⁰ Iejuj kotin majani: Kamod on irail edi! Ari,

waja o me reen. Impan ol limekid ap mondi. ¹¹ Iejuj ap kotikida lopon ko, a lao laolaoki, ap kotin nek *on* irail me mondier, pil dueta mam oko, irail lao metilar. ¹² Irail lao metier, a kotin majani *on* japwilim a tounpadak kan: Ki pena me lua, pwe ekij der lokidokila! ¹³ Irail ap ki pena kopou eijokriau kijan lopon ko, me luadi murin arail mana. ¹⁴ Aramaj akan lao kilaner kilel o, me Iejuj kotin wiadar, re ap indada: Melel i Jaukop o, me pan pwara don jappa. ¹⁵ Iejuj lao kotin mani, me re pan poto don i, pwen kajapwiladan i Nanmarki, ap pil kotidalan nin dol o, kotin kelepala. ¹⁶ A lao jautik pena, japwilim a tounpadak kan ap kotilan ni oror, ¹⁷ Kereda pon jop pot, kotela kokolan Kapernaum. A lao waja ponier, Iejuj jaikenta ian irail. ¹⁸ A jed me iluken, pwe *an* me ma. ¹⁹ Irail jeiжеi kila mail eijoklimau de rieijok, rap kilanada Iejuj a kotikotido pon jed koren ion jop, irail ap majapwekadjar. ²⁰ A kotin majani *on* irail: Nai i komail der majak! ²¹ Irail ap men kajamo i pon jop o, a jop o madan milar ni jap o, me re ko *on* ia. ²² A mandan ran o pokon o, me mi palilan le, lao kilaner, me jota apot jop mi waja o, pwe i eta, me japwilim a tounpadak kan keredan poa, o me Iejuj jota ian japwilim a tounpadak kan kotidan pon jop o, pwe a tounpadak kan kola kelep. ²³ A pil akai kijin jop me pwarado jan Tiperiaj, tana don waja o, me re manamana ia, murin Kaun o kotin laolao. ²⁴ Aramaj akan lao kilaner, me Iejuj jolar kotikot ia, o japwilim a tounpadak kan pil jo, rap dake jop pot kolan Kapernaum, raparapaki Iejuj. ²⁵ Irail lao diaradar i palilan le, ap potoan *on*: Rapi iad me

re kotido? ²⁶ Iejuj kotin jaben irail majani: Melel, melel I indai on komail, komail kin rapakin ia kaidin pweki kilel akan, me komail kilan, a pweki komail kanala kijin prot ap metier. ²⁷ Komail der dokki mana, me kin ola, a dokki mana me kin mimieta on maur joutuk, me Nain aramaj pan ki on komail, pwe i me Kot Jam kileledier. ²⁸ Irail ap potoan on i: Da me jen wiada, pwen kapwaiada en Kot a dodok kan? ²⁹ Iejuj kotin jaben majani on irail: Iet en Kot a dodok: Komail en pojoni i, me a kadarado. ³⁰ Irail ari potoan on i: Kilel da, me re kotikida, pwe jen kilan o pojoni ir? Da me re kotin wiada? ³¹ Jam at akan me kanala mana nan jap tan o, duen a intinidier: A kotiki on irail prot jan nanlan, en kanala. ³² Iejuj ap kotin majani on irail: Melel, melel I indai on komail, kaidin Mojej, me ki on komail prot jan nanlan, a Jam ai kin ki on komail prot melel jan nanlan. ³³ Pwe me kodido jan nanlan, o ki on jappa maur,iei prot en Kot. ³⁴ Irail ap indan i: Main, kotiki don kit prot wet kaukaule! ³⁵ Iejuj kotin majani on irail: Prot en kamaur nai, me ko don ia jolar pan men manadar, o me pojoni ia, jolar men nim piladar. ³⁶ A I indai on komail er, komail kilan ia er, ap jo pojoni la. ³⁷ Karoj me Jam ki on ia, pan ko don ia, a me ko don ia, I jota pan kajela. ³⁸ Pwe nai kodido jan nanlan, kaidin pwen wiada injen ai, pwe kupur en i, me kadar ia do. ³⁹ Pwe iet kupur en me kadar ia do, karoj me a ki on ia er, I ender kajela amen, pwe I en kamaureda ni ran nik o. ⁴⁰ A iet kupur en Jam ai, amen amen, me kin kilan Na o pojoni i, en aneki maur joutuk, a I pan kamaureda

i ni ran nik o. ⁴¹ Juj oko ap lipanedeki i, pweki a kotin majani: *Nai prot, me kodi jan nanlan.* ⁴² Irail indada: Kaidin i Iejuj nain Iojep? A jam a o in a je aja. Ari, daduen a indada: I kodido jan nanlan? ⁴³ Iejuj kotin jaben majani on irail: Komail der lipaned nan pun omail! ⁴⁴ Jota me pan kak ko don ia, ma Jam, me kadar ia dor, jota kainonido i. A I pan kamaureda i ni ran nik o. ⁴⁵ A intinidier nan jaukop akan: Irail karoj pan ale padak jan ren Kot. Amen amen me ronadar o padakki ren Jam, kin ko don ia. ⁴⁶ Ari, kaidin pweki meamen kilan Jam; i eta, me kodo jan ren Kot, i me kilaner Jam. ⁴⁷ Melel, melel I indai on komail, me pojona ia, iei me aneki maur joutuk. ⁴⁸ Prot en maur *nai*. ⁴⁹ Jam omail oko, me kanala mana nan jap tan o, ir ari melar. ⁵⁰ Met prot, me kodido jan nanlan, meamen kin kan jan i, jota pan mela. ⁵¹ Nai prot maur, me kodido jan nanlan, meamen kan jan prot wet, pan memaur kokolata. Prot, me I pan kida, iei uduk ai, me i pan kida en kamaur kida jappa. ⁵² Juj oko ari akamaiki pena indada: Iaduen men et pan kak ki on kit uduk a jen kan? ⁵³ Iejuj ap kotin majani on irail: Melel, melel I indai on komail, ma komail jota pan kan uduk en Nain aramaj o nim nta, jota maur omail. ⁵⁴ Me kin kan uduk ai o nim nt' ai, iei me aneki maur joutuk, a I pan kamaureda i ni ran nik o. ⁵⁵ Pwe mana melel uduk ai, o pil melel nt' ai. ⁵⁶ Me kin kan uduk ai o nim nt' ai, iei me podidi on ia o nai podidi on i. ⁵⁷ Duen Jam ieiaj kadar ia do, o nai memaureki Jam, iduen me kan uduk o nt' ai, pan meaureki nai. ⁵⁸ Iet prot, me kodido jan nanlan, kaidin duen jam omail akan, me kanala mana ap mela, a

meamen kin kan prot wet, pan memaur kokolata. ⁵⁹ Mepukat a kotin majani wei nan jinakoke, ni a kotin kawewe nan Kapernaum. ⁶⁰ Ari, me toto ren japwilim a tounpadak kan, me ronadar mepukat indada: Padak pot et meid apwal! Ij me kak ron? ⁶¹ Iejuj lao kotin ani nan kupur a, me japwilim a tounpadak kan lipanedeki mepukat, ap kotin majani on irail: Komail makaraki mepukat? ⁶² A ma komail pan kilan Nain aramaj kodala waja, me a kaujon ia maj o? ⁶³ Nen me kin kamaureda, a uduk jota katepa. Padak kan, me I kin padapadaki on komail, iei Nen o maur. ⁶⁴ A akai mi re omail, me jo pojona. Pwe Iejuj kotin mani, me jo pojona o me pan panala i. ⁶⁵ A kotin majani: I me I indaki on komail, jota me kak ko don ia, ma Jam jota kainonido. ⁶⁶ Jan ni anjau o japwilim a tounpadak kan toto mueiwei jan o jolar idauen i. ⁶⁷ Iejuj ap kotin kainoma ren ekriamen oko: Komail pil pan kola? ⁶⁸ A Jimon Petruj ap jaben i: Main, ij me je en ko on? Pwe ar majan akan iei maur joutuk. ⁶⁹ A kit pojonalr o ajaer, me ir me Jaraui en Kot. ⁷⁰ Iejuj kotin jaben irail: Kaidek komail ekriamen, me I piladar, a amen komail me tewil amen. ⁷¹ A kotin majaniada duen Iudaj Ijkariot nain Jimon, pwe i amen ren ekriamen oko, me pan panala i.

7

¹ MURIN mepukat Iejuj kotin kakan jili Kalilää, pwe a jolar men kakan jili Iudää, pweki Juj oko majamajan kamatala i. ² A ran lapalap en Juj oko; iei ran en im en tan tuka korendor. ³ Ri a ol akan ap indai on i: Kom kotiwei kotilan Iudää, pwe omui tounpadak kan en pil udial omui wiawia

kan, me kom kin wiawia. ⁴ Pwe jota me kin wiada meakot waja rir, ma a men indand jili. Ma komui wia mepukat, en kajanjale *on* jappa. ⁵ Pwe ri a ol akan pil jota pojон i. ⁶ Iejuj ap kotin majani *on* irail: Ai anjau jaikenta leler, a omail anjau mia anjau karoj. ⁷ Jappa jota kak kailonki komail, a *nai* me a kin kailonki, aki I kin kadede, me a wiawia kan me jueд. ⁸ Komail kodalan kamadip et, I jota pan kodalan kamadip et, pwe ai anjau jaikenta leler. ⁹ A kotin majani *on* irail mepukat, ap kotikotita Kalilää. ¹⁰ A ri a ol akan lao jamalar, i ap pil kotidalan kamadip, ap jo janjal a duen me rir. ¹¹ Juj akan ari rapaki i ni kamadip o indada: Ari, ia waja a kotikot ia? ¹² A aramaj akan lokolokaia toto duen i, pwe akai indada: Me mau men. A akai me indada: Kaidin, pwe a kin kaweid *japun* aramaj. ¹³ Jota me lokaia janjal duen i, pweki ar majak Juj oko. ¹⁴ Lao lel ailepan kamadip o, Iejuj ap kotin kodalan im en kaudok o kaukaweweda. ¹⁵ A Juj akan ap puriamui kila indada: Da duen men et aja wewe en kijin likau, pwe a jota ian padakki. ¹⁶ Iejuj ap kotin *japen* irail majani: Kaidin ai padak, me I kin kida a en me kadar ia do. ¹⁷ Meamen wiawia kupur a, pan weweki ai padak, ma a ren Kot, de jan ren pein *nai*. ¹⁸ Me kin padapadak jan ni pein i, kin rapaki pein wau i, a me kin rapaki wau en me kadarala i, ieи me melel o jota man jueд kot pit. ¹⁹ Kaidin Mojej, me ki *on* komail kapun o, a jota amen komail kin kapwaiada kapun o? A da me komail rapakiki kame ia la? ²⁰ Aramaj oko *japen* indada: Koe me tanwar en tewil, ij me rapaki kame uk ala?

21 Iejuj kotin jaben majani *on* irail: Dok taieu, me I wiadar, a komail puriamui kila. **22** Mojej ki *on* komail er jirkomjaij, a kaidin tapi *jan* ren Mojej, pwe *jan* ren jam akan, a komail kin jirkomjaij aramaj ni ran en japat. **23** Ari ma aramaj amen ale jirkomjaij ni ran en japat, pwe *kapun* en Mojej ender *japunala*, a komail kin juede kin ia, pweki ai kakelailada aramaj pon ni ran en japat? **24** Der kadeikada duen pali liki, a komail kajau nin tiak en kadeik *pun*. **25** Men Ierujalem kai ap *inda*: Kaidin i, me re raparapaki en kamela? **26** A kilan, a padapadak janjal, a re jota man lokaia *on* i, de muein jaumaj akan ajaer mau, me i Krijtuj? **27** Ari, je ajaer, waja men et ko *jan* ia, a Krijtuj lao kotido jota me pan aja waja, me a pwarado *jan* ia. **28** Iejuj ap *kotin kapitie laudedea* kawewe nan im en kaudok majani: Komail aja ia o waja I ko *jan* ia. Ari, kaidin pein *nai*, me I kokido, a me kadar ia dor, me melel, me komail jaja. **29** A I aja i, pwe I kodo *jan* re a, o i me kadar ia dor. **30** Irail ap *jon jaikidi* i, a jota me *jair* i, pwe a *anjau kaikenta leler*, **31** Aramaj *toto jan* nan pokon o *pojonla* i *indada*: Iaduen, Krijtuj lao pwarado, a pan wia kilel *toto jan* mepukat, me men et wiadar? **32** Parijär akan ronadar, me aramaj akan lokelokaia mepukat duen i. Jamero lapalap o Parijär akan ap kadarala papa kan, en *jaikidi* i. **33** Iejuj ap *kotin majani*: I pan mi re *omail anjau motomot*. I ap pan kola ren me kadar ia do. **34** Komail pan rapakin ia, ap jota diar, a waja, me I pan mi ia, komail jota pan kak *on*. **35** Juj oko ap *inda* nan *pun arail*: A pan kola ia, pwe jen jolar diar i? A pan kola ren me *jalonalar* ren men Krik

kan, kaukawewe on men Krik? ³⁶ Iaduen majan en, me a indada: Komail pan rapakin ia, ap jota diar, a waja, me I pan mi ia, komail jota pan kak on? ³⁷ Ni ran en kamadip a nikilar, ni ran lapalap o, Iejuj kotida, kapitie laudededa majani: Meamen men nim piladar, i en ko don ia nim. ³⁸ Me pojona, duen kijin likau kan indada, jan nan war a pil memaur pan pwilipwili jan ia. ³⁹ Mepukat a kotin majani duen Nen, me irail, me pojona, en tunole; pwe Nen jaikenta pakadarado, aki Iejuj jaikenta linanlar. ⁴⁰ Ari, akai jan nan pokon o ni ar ronadar majan pukat ap indada: Melel Jaukop o. ⁴¹ A akai indada: Krijtuj men et! A akai indada: Da, Krijtuj pan pwarado jan Kalilää? ⁴² Kaidin kijin likau me inda, me Krijtuj pan wan Dawid o kijan men Petleem, kanim o, me Dawid kotikot ia? ⁴³ Irail ap liak toror pajan pweki i. ⁴⁴ A akai men jaikidi i, a jota me jair i. ⁴⁵ A papa ko ap pure don ren jamero lapalap o Parijär akan. Irail ari idok re irail: Da me komail jota wakido? ⁴⁶ A papa ko jaben: Jota man aramaj amen padapadak duen men et. ⁴⁷ Parijär oko ap jaben irail: Komail pil pakodaelar? ⁴⁸ Iaduen jaumaj de Parijär amen pojona i? ⁴⁹ A aramaj pukat, me jo aja kapun o, re rialar. ⁵⁰ Nikodemuj kij arail ap indan irail: ⁵¹ Iaduen, atail kapun pil kin kadeikada aramaj amen mon a ron o aja jan pein i duen a wiawia? ⁵² Irail jaben indan i: Iaduen, komui pil kijan men Kalilää? Rapaki o kilan, me jota jaukop amen ko jan Kalilää. ⁵³ Amen amen ap purelan deu a.

8

¹ IEJUJ ap kotidala pon dol Oliwe. ² A nin joran

a kotin pure *don on* nan im en kaudok. Aramaj karoj ap pokon *don i*. I ari kaipokedi kaukawewe *on irail*. ³ A jaunkawewe o Parijär akan wa *don i* li amen, me diarokadar ni a kamal. Irail kidan *i* nan *pun arail*. ⁴ Ap indan *i*: Jaunpadak, li men et diarokadar ni a kamal. ⁵ A Mojej majani *on* kitail nan kapun *o*, jen kate *jon en*. A komui, da me komui majani? ⁶ A mepukat re indan *i*, pwen kajonejon *i*, pwe ren kak impimpaiki *i* meakot. A Iejuj kotin idiokidi, intiniekidi *on* nani pwel jondin lim *a*. ⁷ A ni ar poden kalekalelapok re *a*, a ap kotin denida majani *on irail*: Ari, me jota dip *a* nan *pun omail*, a pan tapiada kate *i*. ⁸ A pil kotin idiokidi intiniedi *on* nan pwel. ⁹ Irail lao ronadar met, rap mulikidar tentelwei, me laud maj lel me tikitik *o*. A Iejuj kelepela, li eta, me mi re *a*. ¹⁰ Iejuj lao kotin denida *o* jota majani meamen, li eta, ap majani *on i*: Ia me karaun uk edi kan? Jota me kadeik uk ada? ¹¹ A potoan *on*: Jota Main. Iejuj ap kotin majani *on i*: I jota pil pan kadeik uk ada. Kowei, koe der pil wiada dip! ¹² Iejuj ap pil kotin padaki *on irail* majani: *Nai marain en jappa*. A me kin idauen *ia*, jota pan weid ni rotorot, pwe marain en maur pan mi re *a*. ¹³ Parijär oko ap indai *on i*: Komui kadede pein komui; ari, omui kadede jota melel. ¹⁴ Iejuj kotin jaben majani *on irail*: Ma I kadede pein *nai*, ari melel ai kadede, pwe I aja, waja I kodo jan *ia* o waja I koko *on ia*, a komail jaja, waja I ko jan *ia* o waja I koko *on ia*. ¹⁵ Komail kin kadeikada duen pali uduk, a jota meamen, me I kin kadeikada. ¹⁶ Ari jo ma I kadeikada, ai

kadeik pan melel, pwe I jota kin kelep, pwe nai o Jam, me kadar ia dor. ¹⁷ A pil intinidier nan omail kapun, me kadede en aramaj riamen me melel. ¹⁸ Nai me kin kadede pein nai o Jam, me kadar ia dor, kin kadede ia. ¹⁹ Irail ap indai on i: Ia Jam omui? Iejuj kotin jaben: Komail jota aja nai, pil jota Jam ai. Ma komail aja ia, komail pil pan aja Jam ai. ²⁰ Majan pukat Iejuj kotikida nan pera en moni, ni a kotin kaukawewedar nan im en kaudok o. A jota me koledi i, pwe a anjau jaikenta leler. ²¹ Iejuj pil kotin majani on irail: I kokola, a komail pan rapakin ia o mela ni omail dip akan, a waja, me I pan kola ia, komail jota pan kak on. ²² Juj oko ap indada: A pan kamela pein i, pweki a inda: A waja, me I pan kola ia, komail jota pan kak on? ²³ A kotin majani on irail: Komail kijan men pa, a nai kijan men poa. Komail kijan jappa et, a nai kaidin kijan jappa et. ²⁴ Iei me I indaki on komail, komail pan mela ni omail dip akan, pwe ma komail jota kamelele ia, komail pan mela ni omail dip akan. ²⁵ Irail ap indai on i: Ij koe? Iejuj kotin majani on irail: Me I indawei maj o, i eta. ²⁶ Me toto I men padaki on komail o kadeikada, ari jo, me kadar ia do me melel. A I kin kajoia on komail, me I ronadar re a. ²⁷ Irail ari jaja, me a kotin kajoia on irail duen Jam a. ²⁸ Iejuj ap kotin majani on irail: Komail lao kauadar Nain aramaj, komail ap pan aja, me nai i, o me I jota wia meakot jan pein nai. A duen Jam, me padaki on ia er, iduen I kin kajoia wei. ²⁹ Me kadar ia do, kin ieian ia, a jota lokit ia la, pwe I kin potin wia, me a kupura mauki. ³⁰ Ni a kotin

majani mepukat, me toto ap pojona i. ³¹ Iejuj ap kotin majani *on* Juj oko, me pojona i: Ma komail pan podidi *on* ai padak, nan ai tounpadak melel komail. ³² O komail pan ajala melel, o melel pan kamaio komail da. ³³ Irail jaben i: Wan Apraam kit, jota me je lidui jan maj kokodo. A iaduen, komui indada: Komail pan maioda? ³⁴ Iejuj kotin jaben irail majani: Melel, melel I indai *on* komail, meamen; me wiawia dip, i me ladun dip. ³⁵ A ladu o jota pan mimieta nan im o, na eta pan mimieta. ³⁶ Ari, ma Na pan kamaio komail da, komail pan maioda melel. ³⁷ I aja, me wan Apraam komail, a komail kin rapaki, en kame ia la, pwe ai padak jota kin podidi *on* komail. ³⁸ Me I kilan ren Jam ai, iei me I inda wei, a komail kin wiawia, me komail ronada ren jam omail. ³⁹ Irail jaben indan i: Jam at Apraam. Iejuj kotin majani *on* irail: Ma komail nain Apraam, jeri kan, komail pan wia duen en Apraam a wiawia kan. ⁴⁰ Ari, met komail kin rapaki kame ia la, aramaj amen, me kajoi *on* komail melel, me I ronadar ren Kot, i me Apraam jota wiadar. ⁴¹ Komail kin kapwaiada wiawia kan en jam omail. Irail ap indan i: Kaidik kit ipwin nene. Jam at me ta men Kot. ⁴² Iejuj kotin majani *on* irail: Ma Kot Jam omail, komail pan pok *on* ia, pwe I kodo jan ren Kot, kaidik jan pein nai, me I kokido, pwe i me kadar ia do. ⁴³ Da me komail jota weweki ai padak? Pweki omail jota kak ron ai padak. ⁴⁴ Komail tapi jan ren jam omail tewil, o inon en jam omail, me komail men wiada. Nan i men kamela men jan ni tapi o, o a jota dadaurata melel, pwe jota man melel mi re a, ni a lalal likam,

a kin kida jan pein audepa, pwe i me likam men o jam en likam o. ⁴⁵ A komail jota kamelele ia, pweki I padaki on komail melel. ⁴⁶ Ij re omail, me kak indan ia, me dip ai mia? A ma I kajoi melel, menda komail jo pojon? ⁴⁷ Men ren Kot kin ron en Kot a majan akan. Komail ari jota ron, pwe kaidin me ren Kot komail. ⁴⁸ Juj oko jaben indan i: Kaidik meid melel, koe men Jamaria amen o tanwar en tewil. ⁴⁹ Iejuj kotin majani: Kaidik tanwar en tewil nai, pwe I wauneki Jam ai, a komail kin kijan ia wau i. ⁵⁰ I jota kin rapaki pein wau i, amen mia, me kin raparapaki o kadeikada. ⁵¹ Melel, melel I indai on komail, meamen kapwaiada ai padak, jota pan mela kokolata. ⁵² Juj oko ap indai on i: Je ap ajaer, me koe tanwar en tewil. Apraam melar, pil jaukop akan, a koe me inda: Meamen kapwaiada ai padak, jota pan mela kokolata, ⁵³ Da, komui me lapa jan jam at Apraam, me matalar, pil jaukop akan, me matalar? Ij me komui pein wia kin uk? ⁵⁴ Iejuj kotin jaben: Ma I pein kaka kin ia, ai kaka me mal. A Jam ai, me kaka kin ia, me komail kin inda: I atail Kot. ⁵⁵ Komail ari kaikenta aja i, a I aja i, a ma I inda, me I jaja i, I pan me likam amen dueta komail. A I aja i o kapwaiada a majan akan. ⁵⁶ Jam omail Apraam peren kida, me a pan kilan ai ran. I ari kilaner ap peren kidar, ⁵⁷ Juj oko ap indan i: Par limeijok kaik dau po 'mui, a kom kilaner Apraam? ⁵⁸ Iejuj kotin majani on irail: Melel, melel I indai on komail, I mier mon Apraam. ⁵⁹ Irail ap rik takai, pwen kajuk i, i ap kotin oki jan irail pein i, kotila jan nan im en kaudok o.

9

¹ IEJUJ lao kotin daulul, ap majani aramaj amen me majkun jan a ipwidi. ² Japwilim a tounpadak kan ap idok re a potoan on: Rapi, ij me wiadar dip, i de jam a in a, pweki a ipwidi majkun? ³ Iejuj kotin jaben: Kaidik i me wiadar dip, pil kaidik in a de jam a, a pwe en Kot a wiawia kan en kajanjal kida i. ⁴ I en kapwaiada wiawia kan en me kadar ia do arain anjaun ran, pwe pon pan kodo, i anjau jolar amen kak dodok. ⁵ Arain ai mi jappa, nai marain en jappa. ⁶ A lao kotin majanier met, ap likidi nani pwel, wiakida pwel madak irijki maj a. ⁷ Majani on i: Kolan pil en Jiloa (iet wewe: Pakadarado), opinok ia! I ari kola opinok, ap puredo kilanada waja. ⁸ A men imp a kan, o me ian kilanadar, me a men poekipoek amen maj o, rap indada: Kaidik i, me wonon poekipoeki? ⁹ Akai me inda: I met; a akai me inda: Likamata i, a pein i indada: Nai i. ¹⁰ Irail ari indan i: Iaduen por en maj om akan a kapad pajan? ¹¹ A jaben indada: Aramaj amen me adaneki Iejuj, me wiadar pwel madak, irijki maj ai, majani on ia: Kolan pil en Jiloa, opinok ia! I ari kola opinok, ap kilanada waja. ¹² Irail ap idok re a: Ia i? A jaben: I jaja. ¹³ Irail ap kalualan ren Parijär akan me majkun maj. ¹⁴ Ari, ni ran en japat, me Iejuj kotin wiadar pwel, kapad pajan por en maj a kan. ¹⁵ Parijär akan pil idok duen me a kilan kida waja. A jaben irail: A ki on pwel ni por en maj ai, i ap opinok, nai ari kilanada waja. ¹⁶ Parijär kai ap inda: Aramaj men et kaidik men ren Kot, aki a jota apwali ran en japat. Akai indada: Daduen, aramaj dipan amen kak wia kilel pukat? Irail ari liak

toror pajan. ¹⁷ Irail pil kalelapok ren me majkun o: Da me koe lamelame duen i? Pwe a kapad pajan maj om? A jaben: Jaukop amen i. ¹⁸ Men Juj oko ap jota kamelele, me a ipwiki wei majkun, ap kilanada waja. Irail lao ekeredo jam o in en me kilanada waja. ¹⁹ Irail idok re 'ra: Nouma ol men et, me komail indinda, me a ipwiki wei majkun? Iaduen a narada waja anjau wet? ²⁰ Jam a in a jaben ir indada: Je aja, me nait ol et, me ipwiki wei majkun. ²¹ A je jaja duen a narada waja o me kapad pajan por en maj a. A malar, kainoma re a, a pan pein jakaraki i. ²² Jam o in a inda mepukat, pweki ar majak Juj oko. Pwe Juj oko inauki pena, ma meamen pan kadede me i Krijtuj a pan lokidokila jan nan jinakoke. ²³ I me jam o in a indada kida: A malar, kainoma re a. ²⁴ Irail ap eker aramaj majkun kariapak indai on i: Wauneki Kot, je aja, me aramaj men et me dipan amen, ²⁵ A jaben ir indada: I jaja, ma i me dipan amen de jo. I eta me i aja, me nai me majkun maj o, i ap potoan naradar waja. ²⁶ Irail ap pil idok re a: Da me a wiai on uk? Iaduen a kapad pajan maj om? ²⁷ A jaben irail: I indai on komail er, a komail jota ron? Da me komail pil men ronki? Komail pil pan a tounpadak ala? ²⁸ Irail kaurureki indada: A tounpadak amen koe, a kit tounpadak en Mojej akan. ²⁹ Kit aja, me Kot majani on Mojej. Alap o je jaja, waja a ko jan ia. ³⁰ Aramaj o jaben indan irail: Meid kapuriamui! I me kapad pajan maj ai kat, a komail jaja, waja a koti jan ia. ³¹ Kitail aja, me Kot jota kin mani me dipan akan. A meamen, me lan Kot, o dadaurata kupur a,iei me a kin kotin mani. ³² Jan maj kokodo

jota me ronadar, me meamen kapad pajan maj en me ipwiki wei majkun. ³³ Ma men et jota me ren Kot, a jota pan kak wia meakot. ³⁴ Irail jaben indan i: Koe me ipwiki wei dip akan a koe ap padaki on kit? Irail ari kajela i. ³⁵ Iejuj lao kotin manidar, me re kajela i, a lao majani i, ap kotin majani on i: Koe kin pojona Nain Kot? ³⁶ A jaben potoan on: Main, ij i pwe i en pojona i? ³⁷ Iejuj kotin majani on i: Koe me kilan i. A iet i, me kajokajoi on uk. ³⁸ A jaben i: Main, i pojonalari, i ari kaudok on i. ³⁹ Iejuj kotin majani: I kodon kadeik nan jappa et, pwe me jo kilan waja, en kilanada, a me kilan waja, en majkunla. ⁴⁰ A Parijär akan, me mi re a, ronadar a majan pukat, re ap peidok re a: Da, kit me pil majkun? ⁴¹ Iejuj kotin majani on irail: Ma komail majkun, jota pan dip omail. A komail indada: Je kilekilan waja, iei me omail dip pan mimietaki.

10

¹ MELEL, melel I indai on komail, me jo weid nan wanim, pedelon on nan deun jip, a dauda waja toror, iei men lipirap o men kuli. ² A me kin pedelon pan wanim, iei jilepan jip o. ³ Iei me jilepan wanim o kin ritinada mo a; a jip akan kin ron nil a; i me ekereki na jip akan ad arail, kare irail wei. ⁴ A kin kapedoi na jip akan, ap tion mo 'rail, o jip akan kin idedauen i, pwe re anlar nil a. ⁵ A re jota pan idauen, me re jan, pwe re pan tan jan, pwe re jan nil arail. ⁶ Iejuj kotin majani on irail karajeraj pot et, a irail jota weweki mepukat, me a kotin majani on irail. ⁷ Iejuj pil kotin majani on irail: Melel, melel I indai on komail: Nai wanim en jip akan. ⁸ Karoj, me pwarador mo i, iei lipirap o

men kuli, o jip akan jota kin ron irail. ⁹ Nai wanim o, a meamen pedelon re i, pan kamaurela o diar mana purepure. ¹⁰ Lipirap kin kodon pirapela, o kamela, o kaokaoe, a nai kodo, pwe irail en ale maur, kakairida kokolata. ¹¹ Nai jilepa mau; a jilepa mau kin tonmeteki *on* na jip akan maur i. ¹² A me kin pwaipwai o me jota udan jilepa, o me kaidin udan na jip oko, iei me *ninar* kidi en wel kokodo, ap kajela jip oko, tandaui, a kidi en wel jaikidi jip oko, kamueit ir pajan. ¹³ Me pwaipwai o kin tandaui, aki a pwaipwai, o jota injenoki jip oko. ¹⁴ Nai jilepa mau, o I aja nai kan, o nai kan pil aja ia. ¹⁵ Duen Jam o aja ia, iduen I aja Jam, o I tonmeteki *on* jip akan maur i. ¹⁶ A pil akai nai jip, me jo kijan nan kel wet, mepuko I pil pan wado, o re pan ron *nil* ai, o a pan pwin taieu o jilepa me ta men, ¹⁷ Iei me Jam pok *on* ia, pwe I kidi maur i, pwe I en pur *on* ale. ¹⁸ Jota me ki jan ia, pwe pein nai kidi. I manaman *on* kidi maur i, I pil manaman *on* kapure don ia. Kujoned pot et I aleer jan ren Jam ai. ¹⁹ Iei me Juj oko ap pil liak toror pajan pweki majan pukat. ²⁰ Me toto re 'rail indada: A tanwar en tewil o iakalar. Menda komail ron i? ²¹ Akai me indada: Kaidik padak en tanwar en tewil pukat, da, tewil pan kak kapad pajan maj en me majkun amen? ²² A ran en ijimaj en im en kaudok wiaui nan Ierujalem, i anjaun kapau. ²³ A Iejuj kotikot jili nan im en kaudok, nan palan en Jalomo. ²⁴ Juj oko kapili pena *i indan i*: Arai da komui pan okioki *jan* kit? Ma komui Krijtuj, en kadede *on* kit janjal! ²⁵ Iejuj kotin majani *on* irail: I indai *on* komail er, a komail jota pojondodok kan, me I wiadar ni mar

en Jam ai,iei me kin kadede ia. ²⁶ A komail jota pojona, pwe komail kaidik kijan nai jip, duen me I indai on komail er. ²⁷ Nai jip oko kin ron nil ai, a I aja irail a re kin idauen ia. ²⁸ A I ki on irail maur joutuk, a re jota pan jalonalaka kokolata, o jota, me pan ki jan irail nan pa i. ²⁹ Jam ai, me ki on ia irail, me lapa jan meakaroj, o jota me pan kak ki jan irail ni lim en Jam ai. ³⁰ Nai o Jam me ta men. ³¹ Juj oko ap pil rik takai, pwen kajuk i. ³² Iejuj kotin jaben irail: Dodok mau toto, me I kajale on komail er jan ren Jam o, a menia dodok ren mepukat, me komail kate kin ia? ³³ Juj oko ap jaben i: Kaidik dodok mau eu, me je kate kin komui, a pweki lalaue, o pweki aramaj amen koe, me wia kin pein uk Kot, ³⁴ Iejuj kotin jaben irail: A jo intinidier nan omail kapun: I indada, komail kot akan, ³⁵ Ari, ma a kin wia kin ir kot, me aleer majan en Kot, pwe kijin likau kan jota kak japunala; ³⁶ A komail kin inda kin i, me Jam a kajarauialar, o kadara don jappa, koe lalaue, pweki ai indada: Japwilim en Kot nai? ³⁷ Ma I jo wiawia dodok kan en Jam ai, komail der kamelele ia. ³⁸ A ma I kin wiawia, komail en pojona dodok kan, ma komail jota pojona ia, pwe komail en aja o pojona, me Jam ai podidi on ia, o nai podidi on i. ³⁹ Irail ap pil jon jaikidi i. I ari piti jan ni pa 'rail. ⁴⁰ O kotin purelan palilan Iordan, waja Ioanej kin wia paptaij ia maj; I ari kotikot waja o. ⁴¹ A me toto pokon don i indada: Ioanej jota wiadar kilel eu; a melel eta karoj, me Ioanej majanieki men et. ⁴² A me toto pojona i waja o.

11

¹ OL amen jomaudar ad a Lajaruj, men

Petanien, kanim en Maria o ri a li Marta. ² Iei Maria, me keieki potik Kaun o, o limwieki a pwilipeipei aluwilu a, me ri a ol Lajaruj jomaudar. ³ Ri a li ko ari kadar won i kaireki won i: Main, kotin mani, me re pok on me jomaudar. ⁴ Iejuj lao mani, ap kotin majani: Kaidik jomau en mela eu met, a pweki linan en Kot, pwe Nain Kot en kalinana kila. ⁵ Iejuj kotin kupura Marta, o ri a li, o Lajaruj. ⁶ A lao kotin manier, me a jomaudar, i ari kotikoteta waja o pon ria pon. ⁷ Ap kotin majani on japwilim a tounpadak kan: Kitail pan purelan Iudää. ⁸ Japwilim a tounpadak kan potoan on i: Rapi, Juj oko apton men kajuk ir, a re pan kotin purelan ia? ⁹ Iejuj kotin majani: Jo auer eijokriaui ni ran eu? Meamen alialu ni ran, jota pan dipikelekel, aki a ninar marain en jappa. ¹⁰ A meamen alialu ni pon, a pan dipikelekel, aki marain jota mi re a. ¹¹ A kotin kajoiada mepukat, ap majani on irail: Kompoke patail Lajaruj mairelar, a I kokolan kapirida i. ¹² A japwilim a tounpadak kan indan i: Main, ma a mairelar, a pan maureda. ¹³ Ari, Iejuj kotin majanieda duen a melar, a irail kiki on, me a majanieda duen a mair en kamol. ¹⁴ Iejuj ap janjal majani on irail: Lajaruj melar, ¹⁵ A I peren kida, me I jota mi waja o pweki komail, pwe komail en pojona. Ari, kitail en koko wei re a! ¹⁶ Tomaj, me pil ad a Didimuj, ap indai on warok tei kan: Kitail en pil kokola, pwen ian i mela. ¹⁷ Iejuj lao kotido, ap kotin diarada, me a mi nan joujou pon pa pon. ¹⁸ Petanien me koren ion Ierujalem impan mail riau. ¹⁹ A Juj oko me toto ko don Marta o Maria, pwen kamait ira la

pweki ri ara ol o. ²⁰ Marta lao ronadar, me Iejuj kotido, ap koieila tu on i. A Maria momod nan im o. ²¹ Marta ap fotoan on Iejuj: Main, ma re kotikot met, ri ai ol jota pan mela. ²² Ari jo, i aja meakot re pan kotin poeki ren Kot, Kot pan kotiki on ir. ²³ Iejuj kotin majani on i: Ri om ol pan maureda. ²⁴ Marta fotoan on i: I aja, me a pan maureda ni iaj en ni ran nik o. ²⁵ Iejuj kotin majani on i: Nai kamaur o maur, me pojona ia, pan memaureta pil murin a mela. ²⁶ A meamen me maur o pojona ia, jota pan mela kokolata; koe kamelele mepukat? ²⁷ A fotoan on i: Ei Main, i pojona, me ir me Krijtuj Japwilim en Kot, me udan pware don jappa. ²⁸ A lao indada met, ap koieila ren Maria ri a li, moninki on i: Jaunpadak kotidor kainoma uk. ²⁹ A lao ronadar, ap uda, madan wei re a, ³⁰ A Iejuj jaikenta lel on kanim o, pwe a kotikoteta waja Marta tu on i ia. ³¹ Juj oko, me mi re a nan im o, pwen kamait i ala, lao kilanada, me Maria madan uda tan wei, rap idauenla i, indinda: A pan ko on ni joujou, pwen janejan ia. ³² Maria lao lel waja o, o kilan i, ap poridi on ni aluwilu a indan i: Main, ma re kotikot met, ri ai ol jota pan mela. ³³ Iejuj lao majani i janejan, o Juj oko, me ian i kokodo pil janejan, ap kupurola, ³⁴ Majani: Komail pwilikidi ia i? Irail fotoan on i: Main, kotido majani. ³⁵ Iejuj kotin tontonir. ³⁶ Juj oko ap inda: Kilan duen a pok on i! ³⁷ A akai ir me indada: A jo kak pan men et me kapad pajan maj en me majkun o, me ol men et ender mela? ³⁸ Iejuj pil kupurola kiti don joujou o. A por o ulon nan kijin dol o takai eu mi poa. ³⁹ Iejuj kotin majani: Katapure wei takai

en! A Marta, en me melar ri a li, indada: Main, a matalar, pwe a mi met pon pa pon. ⁴⁰ Iejuj kotin majani on i: I jo indai on uk, ma koe pojona, koe pan kilanada linan en Kot. ⁴¹ Irail ap katapure jan takai o. A Iejuj kotin majanda majani: Jam, I danke komui, me komui mani ia er. ⁴² A i aja, me komui kin mani ia anjau karoj, a pweki pokon o, me u jili, I indaki mepukat, pwe irail en pojona, me komui, me kadar ia do. ⁴³ A lao kotin majani met, ap kapitie laudeta majani: Lajaruj, koieido! ⁴⁴ A me melar o ap pedoido, likau en joujou kidim pena na o pa kan, o maj a me pirapinki pena lim en puto. A Iejuj kotin majani on irail: Lapwada kapitila i! ⁴⁵ Men Juj toto, me ko don Maria, o kilaner, me Iejuj kotin wiadar, pojona i. ⁴⁶ A akai ir kowei ren Parijär oko, kaire kin irail me Iejuj kotin wiadar. ⁴⁷ Jamero lapalap o Parijär akan ap pokon pena kapun indada: Da me kitail en wiada? Pwe aramaj men et kin wia kilel toto. ⁴⁸ Ma kitail jota pan mokidi on i, karoj pan pojona i, o men Rom pan kodo, ki jan kitail wei o atail kainok. ⁴⁹ A amen irail ad a Kaipaj, me jamoro lapalap ni par o, indan irail: Komail meid jo solekon. ⁵⁰ O jota lamelame, me a mau on komail, aramaj ta men en kam kila aramaj akan, pwe kainok pokon ender lokidokila. ⁵¹ A kaidik jan pein i, me a katitiki met, a i me jamero lapalap ni par o, i ari kopada, me Iejuj pan kamataki kainok o. ⁵² A kaidik kainok eta, pwe a pil pan kapokon pena jeri en Kot akan, me muei pajan nin jap akan. ⁵³ Jan ni ran o irail raparapaki en kamatala i. ⁵⁴ Iejuj ap jolar kotikot jili janjal ren Juj oko, pwe a kotilan eu jap impan

jap tan ni kanim eu ad a Epren, o kotikot ia ian japwilim a tounpadak kan. ⁵⁵ A paja en Juj oko me korendor, o me toto koeie jan nan jap karoj, kodalan Ierujalem mon paja, pwen kamaui pein irail. ⁵⁶ Irail ari raparapaki Iejuj idedok nan pun arail, ni ar pokopokon nan im en kaudok: Da me komail lamelame, a jota pan ko don kamadip o? ⁵⁷ A jamero lapalap o Parijär akan wiadar kujoned eu, meamen me aja waja a kot ia, i en kajaleda, pwe ren jaikidi i.

12

¹ PON wonu pon mon paja Iejuj kotilan Petanien, waja Lajaruj me melar, kaujon ia, me Iejuj kotin kamauredar jan ren me melar akan. ² Irail ari kaonopada konot, pwe a en kotin kajipon re 'rail; Marta papa, a Lajaruj amen irail me ian I kotikot ni tepel. ³ Maria ap wado paun en men kei eu, udan pil en narde, me kajampwalia, keiedi on ni aluwilu en Iejuj o limwieki a pwilipeipei aluwilu a; a im o me dir kila po en men kei. ⁴ Iudaj Ijkariot, amen ren japwilim a tounpadak kan, nain Jimon, me pan panala i, ap indada: ⁵ Da men kei wet jota netilar, kareda denar jilepuki, ap nek on jamama kan? ⁶ Kaidik a pok on me jamama kan, me a idokki met, a pweki lipirap amen i, o jaunkanikid en moni, wewa moni, me aramaj kidar. ⁷ Iejuj ap kotin majani: Der mokidi on i! Pwe a kaonopadan ran en ai pan jaredi. ⁸ Pwe me jamma kan kin potopot re omail, a nai jota jota kin potopot re omail. ⁹ Juj oko me toto ari ajaer, me a kot waja o, irail ari kodo pweki Iejuj o pil, pwen kilan Lajaruj, me a kotin kamauredar jan

ren me melar akan. ¹⁰ Jamero lapalap akan pil raparapaki, en pil kamela Lajaru. ¹¹ Pwe Juj oko toto kola o pojona Iejuj pweiki i. ¹² Mandan ran o aramaj toto, me toun ian kamadip o, lao ron, me Iejuj pan kotilan Ierujalem, ¹³ Ap paledi ran tuka kan o koieila tu on i, nijinijida: Ojiana! Meid iajanai me kotido ni mar en Kaun o Nanmarki en Ijrael! ¹⁴ A Iejuj lao kotin majani ejel pul amen, ap kaipokedi poa, duen a indinidier: ¹⁵ Der majak nain Jion jeripein! Kilan om Nanmarki kotido, kaipokedi pon nain ejel amen. ¹⁶ A japwilim a tounpadak kan jota madan weweiki mepukat. A Iejuj lao linanlar, irail ap tamanda mepukat, me indinidier duen i, o me ir wiai on i mepukat. ¹⁷ A pokon o, me ian i ni a kotin molipei Lajaru jan nan joujou o, ni a kotin kamauredar i jan ren me melar akan, kadede i! ¹⁸ Iei me aramaj kokiielan i, pwe irail ronadar, me a kotin wiadar kilel wet. ¹⁹ Parijär oko ap indada nan pun ar: Komail kilan, me komail jota kak wia meakot. Kilan, toun jap akan idauenla i. ²⁰ Akai men Krik ian irail, me koda don kamadip o, pwen kaudok. ²¹ Mepukat ko don Pilipuj, men Petjaida en Kalilää, poeki re a indada: Main, je men udial Iejuj. ²² Pilipuj ap kodo kaireki Andreaj, a Andreaj o Pilipuj kaireki Iejuj. ²³ A Iejuj kotin jaben irail majani: Anjau leler, me Nain aramaj pan kalinanla. ²⁴ Melel, melel I indai on komail, ma wan korn jo moredi on nan pwel o mela, a pan kelepata, a ma a pan mela, a pan kaparapar wa toto. ²⁵ Me pokepoke maur i, pan jalonalala; a me tounmeteki maur i pali pa, pan diarada maur joutuk. ²⁶ Meamen papa ia,

i en idauen ia! A waja I mi ia, i waja me papa ia, pan pil mi ia. Ma meamen papa ia, i me Jam o pan kajapwilada. ²⁷ I ap lol olar, a da me I en inda? Jam kamaio wei jan ia anjau wet, ari jo, i me I koki don anjau wet. ²⁸ Jam, kalinanada mar omui! Nil eu ap peidido jan nanlan indada: I kalinanadaer, o I pan pil kalinanada. ²⁹ A aramaj akan me u jili me ronadar, indada: A nanjapwe. A akai indada: Tounlan amen me kajoia on i. ³⁰ Iejuj kotin jaben majani: Kaidik pweki nai, me nil wet wiaukier a pweki komail. ³¹ Met anjau en kadeik en jappa wet. Met kaun en jappa et pan lokidokila. ³² A nai lao lanada jan jappa, I pan kainona don ia karoj. ³³ I me a kotin kokop kidar duen a pan kamatala. ³⁴ Aramaj akan jaben i: Je ronadar jan nan kapun o, me Krijtuj pan potopoteta, a iaduen, kom kajoiada, me Nain aramaj en kakauda. Ij Nain aramaj men et? ³⁵ Iejuj ap kotin majani on irail: Marain mi re omail anjau kij. Weweid, ni anjau marain mi re omail, pwe rotorot ender kono komail edi. Pwe me kin weweid nan rotorot, kin jaja waja, me a ko on ia. ³⁶ Pojon marain, ni a mimi re omail, pwe komail en jeri en marainla. Iejuj kotin majani mepukat, ap kotila karukila pein i jan irail. ³⁷ A i me kotin wiadar kilel toto mo 'rail, ari jo, irail jota pojoni, ³⁸ Pwe kokop en jaukop Iejaia en pwaida, me a majani: Kaun o, ij me pojoni at kajoi? O ij me lim en Kaun kajanjal on? ³⁹ Irail ari jota kak pojoni, pwe Iejaia pil katitiki: ⁴⁰ A kotin karotonala maj arail o kakekaluakala monion arail, pwe ren jo kilanki maj arail, o ajaki monion arail, o wukila, o I en kakel ir ada.

41 Mepukat Iejua majanier, ni a kilaner a linan o katiciki i. **42** Ari ren jaumaj lapalap me toto, me pojona i, a pweki Parijär akan re jota ponaja i, pwe ren der lokidokila jan nan jinakoke. **43** Pwe re mauki konekon ren aramaj akan mon konekon ren Kot. **44** Iejuj kotin kapitie laudededa majani: Me pojona ia, kaidin *nai*, me a kin pojona, a me kadar ia dor. **45** A me kilan ia, a pil kilan, me kadar ia dor. **46** I kodon kamaraini jappa, pwe amen amen me pojona ia, ender mimieta nan rotorot. **47** A ma meamen ron ai padak kan, ap jota apapwali, I jota kin kadeikada i, pwe I jota kodon kadeikada jappa, a pwen kamaurida jappa. **48** Me kaje ia la o jo oke ai padak kan, nan kadeikapa mia: Ai padak, me I kida, i me pan kadeikada i ni ran nik o. **49** Pwe I jota padaki wei jan pein *nai*. A Jam, me kadar ia dor, i me ki on ia er kujoned eu, me I en inda o padakieki. **50** O I aja, maur joutuk a kujoned o. Ari, karoj me I padaki wei, I kin padaki duen Jam majani on ia.

13

1 MON kamadip en paja Iejuj lao kotin manier, me anjaun a pan kotila jan jappa, kotila ren Jam a korendor, duen a kotin kupuramauki japwilim a kan, me mi jappa, iduen a kotin kupura irail lel imwi, **2** Ni ar kotin kajipon anjau me tewil ki on er nan monion en Iudaj Ijkariot nain Jimon, en panala i. **3** Iejuj lao kotin manier, me Jam kotiki oner ni lim a kan meakaroj, o me a kotido jan ren Kot, o me a pan kotila ren Kot, **4** Ap kotida jan ni kajipon, kotikidi japwilim a likau en liki ap ale dael eu pirakidi pein i, **5** A wutoki pil nan dal, ap

pikikidi widen nä en japwilim a tounpadak kan, o limwieki dauer, me a piraki pena. ⁶ A lao kotin lel Jimon Petruj, a ap potoan *on i*: Main, re pan kotin widen nä i kat? ⁷ Iejuj kotin jaben majani *on i*: Koe kin jaja, me I wia metet, a mur koe pan ajala. ⁸ Petruj potoan *on i*: Re jota pan kotin widen nä i kat kokolata. Iejuj kotin jaben *i*: Ma I jota widen uk, nan jota pwaij om re *i*. ⁹ Jimon Petruj ap potoan *on i*: Main, kaidin nä eta, a pil pa o mon ai! ¹⁰ Iejuj kotin majani *on i*: Me duduer, jolar mau *on omiom o opinok*, pwe a makelekeler, a nä eta, me pan wideut; komail me makelekel, a kaidin karoj. ¹¹ Pwe a kotin mani, me pan panala *i*; *i* me a kotin majanieki: Kaidin komail karoj me makelekel. ¹² A lao kotin widener nä ar akan, a kotin pur *on japwilim a likau en liki*. A pil kaipokedi ni tepel majani *on irail*: Komail ajaer me I wiai *on komail er?* ¹³ Komail kin adane kin ia Jaunpadak o Kaun, ari me pun, pwe iei *nai*. ¹⁴ Ari, ma *nai*, Kaun o Jaunpadak widen nä omail, komail ari pil widen nä omail pena. ¹⁵ Pwe I ki *on komail er janjal mau eu*, pwe komail en kaalemoni ia, o wia, duen I wiai *on komail*. ¹⁶ Melel, melel I indai *on komail*, ladu me jota laude jan a jaumaj, de me pakadarado me jota laude jan me kadarado *i*. ¹⁷ Ma komail aja mepukat, komail meid pai, ma komail wiada. ¹⁸ Kaidin komail karoj, me I indinda. I aja, me I piladar. A pwe kijin likau en pwaida: Me ian ia kankan prot, kin tiaki ia di. ¹⁹ Anjau wet I indai *on komail mepukat* mon a pan wiaui, pwe a lao wiaui, komail en pojond, me *nai i*. ²⁰ Melel, melel I indai *on komail*, meamen me kajamo, me I

kadar wei, kin kajamo ia, a me kin kajamo ia, kin kajamo, me kadar ia do. ²¹ Iejuj lao kotin majani wei mepukat, ap kupurola kadede majani: Melel, melel I indai on komail, amen komail pan pan ia la. ²² Japwilim a tounpadak kan ap joupei pena o jaja, ij i, me a kotin majanieki. ²³ A amen japwilim a tounpadak kan, me Iejuj kotin kupura mauki, momod ni tepel impan Iejuj. ²⁴ Jimon Petruj ap olol on i, en idok, ij i me a kotin majani. ²⁵ I ap kai on pan kupur en Iejuj potoan on i: Main, ij i? ²⁶ Iejuj kotin jaben: Iei i, me I pan ki on kijin prot i lao kaduedier nan dal o. A lao kotin kaduedier kijin prot o, a kotiki on Iudaj Ijkariot nain Jimon. ²⁷ A lao tunole kijin prot o, Jatan ap tilon lole. Iejuj ap kotin majani on i: Wiada madan, me koe pan wiada! ²⁸ A jota, ren me momod ni tepel, aja, da me a kotin majanieki on i met. ²⁹ Pwe akai kiki on, me Iejuj kotin majani on i: Netie don kitail kapwa en kamadip o, de a en ki on me jamama ko meakot, pwe a kin wewa ed en moni. ³⁰ A lao tunoler kijin prot, ap madan pedoi wei, a waja ponier. ³¹ A lao pedoi janer, Iejuj ap kotin majani: Nain aramaj ari linanlar, o Kot me linana kilar i. ³² Ma Kot linan kilar i, Kot ap pan pil kalinanaki pein i. A pan madan kalinanada i. ³³ Jeri ko, I pan ieian komail anjau kij, komail pan rapa kin ia, a duen I indai on Juj akan: Waja me I pan kola ia, komail jota pan kak on. Iei duen I pil indai on komail anjau wet. ³⁴ I ki on komail kujoned kap eu, pwe komail en poke pena, duen I pok on komail er, iei duen komail en poke pena! ³⁵ Pwe i me karoj pan ajaki, me komail ai tounpadak kan, ma komail limpok pena. ³⁶ Jimon Petruj potoan on i: Main, re pan

kotila ia? Iejuj kotin jaben i: Waja me I pan kola ia, koe jota kak idauen ia anjau wet, a koe pan idauen ia eu ran. ³⁷ Petruj potoan on i: Main, da me i jo kak idauen ir ki met? I pan kajela maur i pweki komui. ³⁸ Iejuj kotin majani on i: Koe pan kajela maur om pweki nai? Melel, melel I indai on uk, mon malek pan kakorot, koe pan kamam kin ia pan me jili pak.

14

¹ MONION omail der padau! Komail kin pojon Kot; en pil pojona ia! ² Nan tanpaj en Jam ai pera toto mia. Ma jo I pan indai on komail. Pwe I kokolan kaonopada deu 'mail, ³ Ma I kola kaonopada deu 'mail, I pan puredo, uk komail don ia. Pwe waja I kin mi ia, komail en pil mi ia. ⁴ A komail aja, waja I kola ia, o komail aja al o. ⁵ Tomaj potoan on i: Main, je jaja, waja re pan kotila ia, o pala je pan aja al o? ⁶ Iejuj kotin majani on i: Nai me al, o melel, o maur, jota me kak kodon Jam, ma jo nai. ⁷ Ma komail aja ia er, komail pil aja Jam ai. A komail aja i jan anjau wet kokolata o kilanadar i. ⁸ Pilipuj potoan on i: Main, kotin kajale don kit Jam, kit ap pan nenenla! ⁹ Iejuj kotin majani on i: Pilipuj, I ieian komail er anjau warai, a koe jo wewe kin ia? Me kilan ia er i me kilanadar Jam. A iaduen om indada: Kajale on kit Jam? ¹⁰ Koe jo kamelele, me nai podidi on Jam o Jam podidi on ia? A padak kan, me I ki on komail, kaidin pein ai, a en Jam, me mi re i, i me kin wiawia dodok pukat. ¹¹ Kamelele ia, nai podidi on Jam, o Jam kin podidi on ia; a ma jo, komail kamelele ia pweki ai wiawia kan. ¹² Melel, melel I indai on komail,

meamen pojona ia, a pil pan wiawia dodok kan me I kin wiawia, o a pan wiada, me lapa jan mepukat, pweki I kokola ren Jam. ¹³ A meakot komail pan poeki ni ad ai, iei me I pan wia, pwe Jam en linana kida Na. ¹⁴ Ma komail pan poeki maekot ni ad ai, I pan wia. ¹⁵ Ma komail pok on ia, en kapwaiada ai kujoned akan! ¹⁶ A I pan poeki ren Jam, a i me pan porone don komail amen jaunkamait, pwen mi re omail kokolata. ¹⁷ Nen en melel, me jappa jo kak ale, pwe re jota kilan i pil jota aja i. A komail aja i pwe a kin mi re omail, o a pan mi lol omail. ¹⁸ I jota pan mueid on komail, en japoupou, I pan ko don komail. ¹⁹ Anjau kij jappa jolar pan kilan ia, a komail kin kilan ia. Nai me maur, o i me komail pil pan memaureki. ²⁰ Ni ran o komail pan aja, me nai podidi on Jam ai o komail podidi on ia o nai on komail. ²¹ Me aleer ai kujoned akan o kapwaiada, iei me kin pok on ia, a me kin pok on ia, kin konekon ren Jam ai, a I pan pok on i, o kajanjale on i pein nai. ²² Iudaj, kaidik Ijkariot, potoan on i: Main, iaduen re pan kotin kajanjale on kit pein ir, a on jappa jo? ²³ Iejuj kotin jaben majani on i: Ma meamen pok on ia, a pan kapwaiada ai padak kan, a Jam ai pan pok on i, a je pan ko on re a kaukaujon re a. ²⁴ A me jo pok on ia, jota kin kapwaiada ai padak kan. A kaidik ai padak, me komail kin ron, a en Jam o, me kadar ia dor. ²⁵ Mepukat I padaki on komail er ni ai mi re omail. ²⁶ A jaunkamait, Nen jaraui, me Jam o pan poronedo ni ad ai, i me pan kawewe on komail meakaroj o kataman kin komail me I padaki on komail er. ²⁷ I mueid on komail popol. Ai popol me I ki on komail, kaidin

duen jappa kikida, me I ki on komail. Monion omail der patau, pil der majak. ²⁸ Komail ronadar, me I indai on komail er, I koko wei o pan pure don komail. Ma komail pok on ia, komail pan perenki, me I kokola ren Jam, pwe Jam o me lapa jan ia. ²⁹ Anjau wet I indai on komail er mepukat, mon a pan wiaui, pwe a lao wiaui, komail en pojon. ³⁰ I jolar pan kajokajoi toto on komail, pwe kaun en jappa o kokodo, a jota a meakot re i. ³¹ A pwe jappa en aja, me I kin pok on Jam, o me I kin wiawia duen me Jam majani on ia er, kitail en uda kokowi!

15

¹ NAI wain melel pot, a Jam ai jaumat. ² Ra karoj, me podidi on ia, ap jota wa, a kin lepuke jan, a karoj me wa, a kin koko, pwen wa totola. ³ Komail ari makelekel kidar padak, me I ki on komail er. ⁴ Komail podidi on ia o nai on komail. Ra jota kak pein wa, ma a jo podidi on wain, iduen komail, ma komail jo podidi on ia. ⁵ Nai wain pot, a ra kan komail. Me podidi on ia o nai on i,iei i, me kin wawa toto; pwe komail jota kak wia meakot ma jota nai. ⁶ Meamen jo podidi on ia, pan lokidokila dueta ra, ap monedi; aramaj kin waja ir pena, kaje ir ala nani iai, ir ari pan ronala. ⁷ Ma komail podidi on ia, o ai padak kan podidi on komail, komail pan poeki meakot, me komail mauki, a a pan pwai on komail. ⁸ Nan i me Jam ai kalinana kila, omail wawa toto, o komail pan wiala ai tounpadak kan. ⁹ Due Jam o pok on ia er, iduen I pil pok on komail; komail podidi on ai limpok! ¹⁰ Ma komail pan peiki on ai kujoned akan, komail pan podidi on ai limpok, duen I kin peiki on en Jam ai

kujoned akan, o podidi *on* a limpok. ¹¹ Mepukat I padaki *on* komail er, pwe ai peren en podidi *on* komail, o omail peren en unjokela. ¹² Nan iet ai kujoned: Komail en poke pena, duen i pok *on* komail er. ¹³ Jota me a limpok laude *jan* met, me pan mueid kila maur i kompokepa kan. ¹⁴ Komail me kompokepa i, ma komail wiawia, me I indai *on* komail. ¹⁵ I jolar kaadaneki komail ladu, pwe ladu jaja, me a jaumaj kin wia. A I kaadane kin komail kompokepa i kan, aki I kajale *on* komail er karoj, me I ronadar *jan* ren Jam ai. ¹⁶ Kaidin komail me pil ia dar, a *nai* me piladar komail o kilele *on* komail, en kokowei kapareda wa, o omail wa en mimieta, pwe karoj, me komail pan poeki *ren* Jam ni ad ai, a pan kotiki *on* komail. ¹⁷ A iet me I panaui kin komail, komail en poke pena! ¹⁸ Ma jappa kailon kin komail, komail en aja, me a kailon kin ia mo omail. ¹⁹ Ma kijan jappa komail, jappa pan pok *on* me a; a komail kaidin kijan jappa, pwe I pil komail dar *jan* jappa, iei me jappa kailon kin komail. ²⁰ Tamamatamanda kajoi o, me I kajoia *on* komail er: Ladu me jota laude *jan* a jaumaj ma re kame ia er, re pil pan kame komail. A ma irail pan kapwaiada ai padak, re pil pan kapwaiada omail. ²¹ A mepukat karoj re pan wiai *on* komail pweki ad ai, aki ar jo aja me kadar ia dor. ²² Ma I jo kodo o padaki *on* irail, nan jota pan dip arail, a met jota peikid pan dip arail. ²³ Me kailon kin ia, pil kin kailonki Jam ai. ²⁴ Ma I jo wiadar dodok kan nan pun arail, me jota amen wiadar, nan jota pan dip arail. A met irail kilaner o kailon kin ia er o pil Jam ai. ²⁵ A mepukat wiauier pwe majan o en pwaida,

me intinidier nan arail kapun: Irail kailon kin ia, a jota karepa. ²⁶ A jaunkamait lao kodoer, me I pan kadarado jan ren Jam, iei Nen en melel, me kin kodo jan ren Jam, i me pan kadede *nai*. ²⁷ A komail pil pan kadede, pwe komail *ian ia er jan ni* tapi o.

16

¹ MEPUKAT I padaki *on* komail er pwe komail der makarada. ² Irail pan kaje komail la *jan* nan jinakoke, a eu anjau kokodo, meamen kame komail la, pan kiki *on*, me a papa Kot. ³ A mepukat re pan wiai *on* komail, pweki ar jaja Jam *o nai*. ⁴ A mepukat I padaki *on* komail er, pwe anjau lao leler, komail en tamanda, me I indai *on* komail er. A mepukat I jota indai *on* komail er ni tapi o, pwe I ieian komail. ⁵ A met I kola ren me kadar ia do, a jota amen komail kin idok re i: Ia waja kom pan kola ia? ⁶ A pweki ai padaki *on* komail mepukat, monion omail me dir en injenjued. ⁷ Ari jo, I kajoi *on* komail melel, me mau *on* komail I en kola. Pwe ma I jo kola jaunkamait jota pan pwara don komail. A ma I kola, I pan kadara don komail i. ⁸ A lao kodo, a pan kajaui *on* jappa dip, o pun, o kadeik. ⁹ Duen dip, pweki irail jota pojona. ¹⁰ Duen pun, pweki I kola ren Jam, o komail jolar pan kilan ia. ¹¹ A duen kadeik o, pweki kaun en jappa wet me pakadeikadar. ¹² I men padaki *on* komail me toto, a met komail jota kak *on*. ¹³ A Nen en melel lao pwarado, a pan padaki *on* komail melel akan karoj. Pwe a jota pan padaki wei jan nan pein i, a meakot a pan ron, i me a pan indada. O a pan kajale *on* komail meakan me pan wiaui.

¹⁴ A pan kalinana ia da, pwe a pan ale me ai o kajale *on komail*. ¹⁵ Japwilim en Jam meakaroj, iei me pil udan ai. I me I indakier, me a pan ale me ai o kajale *on komail*. ¹⁶ Murin anjau kij komail jolar pan kilan ia; o pil murin anjau kij, a komail pan kilan ia, pwe I kola ren Jam. ¹⁷ Japwilim a tounpadak kai ap indada nan pun ar: Dakot met, me a kotin majani *on kitail*: Murin anjau kij komail jolar pan kilan ia, o pil murin anjau kij, a komail pan kilan ia, pwe I kokola ren Jam? ¹⁸ Irail ap indada: Dakot murin anjau kij, me a kotin majanieki? Kitail jota weweki, me a kotin majani. ¹⁹ A Iejuj kotin ani, me re men idok re a, ap kotin majani *on irail*: Komail kakaaki nan pun *omail*, me I indada: Murin anjau kij komail jolar pan kilan ia, o pil murin anjau kij, a komail pan kilan ia. ²⁰ Melel, melel I indai *on komail*, komail pan *janejan* o mamaiei, a jappa pan pereperen; komail pan mamauk, a *omail* mauk pan *wiki on popol*. ²¹ Li o ni a pan naitik kin injenjued, aki a anjau leler; a a lao naitikidier jeri o, a jolar kin tamanda a injenjued, aki a peren kida, me aramaj amen ipwidi *on jappa*. ²² Pil dueta komail kin injenjued anjau wet. A I pil pan kilan komail o monion *omail* pan pereperen. A jota me pan atia jan komail *omail* peren. ²³ A lao ni ran o komail jota pan idok re i meakot. Melel, melel I indai *on komail*, ma komail pan poeki meakot ren Jam ni ad ai, a pan kotiki *on komail*. ²⁴ Jan maj kokodo komail jota poeki meakot ni ad ai. Poeki, a komail pan ale; pwe *omail* peren enunjokela. ²⁵ Mepukat I padaki *on komail* er ni karajeraj akan. A eu anjau kokodo, me I jolar pan padapadak ni karajeraj, pwe I pan

janjal padaki on komail duen Jam. ²⁶ Lao ran o komail pan poeki ni ad ai. A I jota indai on komail, me I pan kapakapa kin komail ren Jam. ²⁷ Pwe Jam pein pok on komail, pweki komail pok on ia er o kamelele, me I kodo jan ren Kot. ²⁸ I kodo jan ren Jam o kodido jappa; I pil kokola jan nin jappa, kokola ren Jam. ²⁹ Japwilim a tounpadak kan potoan on i: Majani, anjau wet re kin kotin janjal padaki on kit o jolar ni karajeraj. ³⁰ Kit ap ajaer, me re kotin manier meakaroj, o re jota mau on, amen en idok meakot re omui. I me je pojонki, me re kotido jan ren Kot. ³¹ Iejuj kotin jaben irail: Komail pojonalr met? ³² Kilan, anjau kokodo, ari a leler, me komail pan kamueit pajan, amen amen nan udan deu a o kaje ia la. I ap pan kelep; ari jo, I jota kin kelep, pwe Jam o ieian ia. ³³ Mepukat I padaki on komail, pwe komail en popole kin ia. Nan jappa komail kin kalokolok, ari jo, komail popol, pwe I kaloedier jappa.

17

¹ IEJUJ kotin majani wei mepukat, ap kotin majaanda nanlan majani: Jam ai, anjau o leler, en kalinanada japwilim omui Ol, pwe japwilim omui Ol en pil kalinanada komui. ² Duen komui kotiki on i er manaman, en poedi uduk karoj, pwe a en ki on karoj, me komui ki on i er, maur joutuk. ³ A iet maur joutuk: Ren aja komui la, me komui ta Kot melel, o Iejuj Krijtuj, me komui kadarador. ⁴ I kalinana komui dar nin jappa, I kanikialar dodok, me komui kotiki don ia, I en wiada. ⁵ A met Jam ai, kom kotin kalinana kin ia pein omui linan, me I linanakier, ni ai mi re omui, ni jappa jaikenta mia.

⁶ I kajanjale on aramaj akan mar omui, me komui ki on ia er jan nin jappa. Irail udan noumui, a komui ki on ia er irail; a re kin kapwaiada omui majan. ⁷ A met re ajalar, me karoj, me komui ki on ia er, pwili jan komui. ⁸ A majan akan, me komui ki on ia er, i me I ki on irail er, o irail aleer o wewekilar melel, me I pwarado jan komui, o re pojonalar, me komui kadar ia dor. ⁹ I kin kapakapa kin ir, I jota kin kapakapa kin jappa, a irail, me komui ki on ia er, pwe noumui irail. ¹⁰ Pwe karoj me ai, iei noumui; a karoj me noumui, iei ai o I linan kin irail lar. ¹¹ I jolar mi jappa, a mepukat mi jappa. I kola re omui. Jam ai jaraui, kanikid irail ni mar omui, me komui ki on ia er, pwe irail en me ta men dueta kita. ¹² Ni ai mi re irail, I nikid irail er ni mar omui, me komui ki on ia er; I nikid irail er; jota amen ir jalonalar, jeri jalonalala eta, pwe kijin likau en pwaida. ¹³ A met I koko wei re omui. I padaki wei mepukat nan jappa, pwe ai peren unjok en mi re 'rail. ¹⁴ I ki on irail er omui majan, o jappa kailon kin irail er, pwe irail kaidin kijan jappa, dueta, nai kaidin kijan jappa. ¹⁵ I jota kin poeki, komui en wa irail jan nin jappa, a pwe komui en pera wei jan irail me jueed. ¹⁶ Irail kaidin kijan jappa, dueta nai kaidin kijan jappa. ¹⁷ Kajaraui kin ir ala melel, pwe me melel omui majan. ¹⁸ Duen komui kadar ia don jappa, iduen I kadar ir alan jappa. ¹⁹ I kajaraula pein nai pweki irail, pwe irail kajaraui kila melel. ²⁰ A kaidin mepukat eta, me I kapakapaki, a pil irail, me pan pojona pweki arail padak. ²¹ Pwe irail karoj en me ta men, duen komui Jam podidi on ia o nai on komui, pwe irail

en pil me ta men re ata, pwe jappa en pojon, me komui kadar ia dor. ²² A linan, me komui ki *on* ia er, I ki *on* irail er, pwe irail en me ta men, dueta kita me ta men. ²³ Nai *on* irail, o komui *on* ia, pwe re en *jon* laieu, pwe jappa en aja, me komui kadar ia dor, o pok *on* irail, dueta komui pok *on* ia er. ²⁴ Jam, I men, irail, me komui ki *on* ia er, en pil mi waja, me I kin mi ia, pwe ren ududial ai linan, me komui ki *on* ia er, pwe komui pok *on* ia er mon jappa a tapidar. ²⁵ Jam ai pun, jappa jaja komui, a *nai* me aja komui, a mepukat ajaer, me komui kadar ia dor. ²⁶ O I kajale *on* irail er mar omui. O I pan pil kajaleda i, pwe limpok ota, me komui poke kin ia er, en podidi *on* ir o *nai* *on* irail.

18

¹ IEJUJ lao kotin majanier mepukat, ap kotila palilan pil Kidron, o japwilim a tounpadak kan *ian* i: Matuel eu mi waja o, me i o japwilim a tounpadak kan kotilon *on* lole. ² A Iudaj me panala i, pil aja waja o, pwe Iejuj o japwilim a tounpadak kan kin purepure waja o. ³ Iudaj lao aleer pokon o papa kan jan ren jamero lapalap o Parijär akan, ap kokiieila lamp, o jer akan, o kapwa en pei kan. ⁴ A Iejuj me kotin manier meakaroj, me pan pit i, kotiei *won* irail majani *on* irail: Ij me komail rapaki? ⁵ Re jaben i: Iejuj men Najaret. Iejuj kotin majani *on* irail: *Nai* i. A Iudaj, me panala i, pil u *ian* irail. ⁶ Iejuj lao kotin majani *on* irail: *Nai* i, re ap puioki jan, pupodi *on* nan pwel. ⁷ A pil kotin kainoma re irail. Ij me komail rapaki? Irail inda: Iejuj men Najaret. ⁸ Iejuj kotin majani: I indai *on* komail er, me *nai* i. Ari, ma komail rapakin ia,

en purewei jan mepukat! ⁹ Pwe lepen majan en pwaida, me a kotin majanier: Jota amen irail, me komui ki on ia er, me jalonalalar. ¹⁰ A Jimon Petruj, me na kodlaj mia, ap uja pajan, päleki en jamero lapalap a ladu, päle pajan jalon a pali maun. A ladu o me ad a Malkuj. ¹¹ Iejuj ap kotin majani on Petruj: Kapure on om kodlaj nan deu a! Da, dal o, me Jam o kotiki on ia er, i ender nim? ¹² Ari, pokon o, o ar kaun, o papa en men Juj akan jaikidi Iejuj o jaledi i. ¹³ O kalua maj ren Anaj, pwe i jam en Kaipaj a paud o jamero lapalap ni par o. ¹⁴ Iei i Kaipaj, me indai on Juj oko: Me mau, aramaj ta men en kam kila aramaj akan. ¹⁵ A Jimon Petruj o pil amen tounpadak idauenla Iejuj. A tounpadak men et, me jamero lapalap ajaer, ian Iejuj kotilon on nan matuel en jamero lapalap. ¹⁶ A Petruj u liki impan wanim o. Tounpadak teio, me jamero lapalap ajaer, pedoi jan kajokajoi on me jinjila wanim o ukelon on Petruj lole. ¹⁷ Jeripein o, me jinjila wanim, ap indai on Petruj: Kaidin amen ren tounpadak kan en aramaj men et koe? A inda: Nai jo. ¹⁸ A ladu o papa kan u waja o, jaunda kijiniai, pwe a kapau; irail raneran ia, a Petruj pil ian u raneran. ¹⁹ Jamero lalalap ap kalelapok ren Iejuj duen japwilim a tounpadak kan o duen a padak. ²⁰ Iejuj kotin jaben i: I padapadak janjal on jappa; anjau karoj I kaukawewedar nan jinakoke o nan im en kaudok, waja me Juj oko karoj kin pokon pena ia; a jota man meakot, me I padak waja rir. ²¹ Da me kom peidokki re i? Kalelapok ren me ron ia er, me I padaki on irail er, kilan, re aja, me I indada. ²² Ni en Iejuj a kotin majani met, amen

jan ren papa ko, me uda impa, ap pikir jilan en Iejuj indada: Iduen om jaben *on* jamero lapalap? ²³ Iejuj kotin jaben i: Ma ai lokaia jueed, koe ap kadede ki duen a jueed, a ma me pun menda koe pikir ia? ²⁴ A Anaj ap kadar won jenjal ren jamero lapalap Kaipaj. ²⁵ A Jimon Petruj u, raneran irail ap indai *on* i: Ele koe pil amen a tounpadak kan? A kamamada indada: Nai jo. ²⁶ Ladun jamero lapalap amen, me jauneki ol o, me Petruj pale jan jalon a, ap indada: Kaidin koe me i kilaner re a nan matuel o? ²⁷ Petruj ap pil kamamada. Malek madan kakorotada, ²⁸ Irail ap kalua jan Iejuj ren Kaipaj, walau nan im en kadeik. Ari, me jankonai. A irail jota pedelon *on* nan im en kadeik, pwe re de kajaminela pein irail, pwe re en kak *on* tunole paja. ²⁹ Pilatuj ap pedoi won re irail indada: Da me komail karauneki aramaj men et? ³⁰ Irail jaben indan i: Ma men et jota me jueed amen, je jota pan panalan komui i. ³¹ Pilatuj ap majani *on* irail: Pein komail ale i, kadeikada i duen omail kapun. Juj oko ap indai *on* i: A jota muei *on* kit, jen kamela amen. ³² Pwe majan en Iejuj en pwaida, me a kotin majanieda, pwen kajaleda, duen a pan kamatala. ³³ A Pilatuj pur *on* nan im en kadeik ekeredo Iejuj, kalelapok re a: Komui Nanmarki en Juj akan? ³⁴ Iejuj kotin jaben i: Kom indada mepukat jan nan pein omui pam? De akai indai *on* komui duen nai? ³⁵ Pilatuj jaben: Da, men Juj amen *nai*? Toun jap omui o jamero lapalap akan pana don ia komui; da me komui wiadar? ³⁶ Iejuj kotin jaben: Ai wei kaidin men jappa et. Ma ai wei men jappa et, nan ai papa kan pan pepeita, pwe I ender pan panalan

Juj akan; a kaidin ai wei anjau wet, ³⁷ Pilatuj ap indai *on i*: Ari, Nanmarki amen komui? Iejuj kotin jaben: Komui me inda, me Nanmarki amen *nai*. I me I ipwiekidier o pware kidon jappa pwe I en kadede melel. Kijan melel akan kin roneron *nil ai*. ³⁸ Pilatuj indai *on i*: Dakot melel? A lao indawei mepukat, ap pil pedoi *on ren men* Juj indai *on irail*: I jota man diar dip a. ³⁹ A tiak eu mi re omail, i en lapwada meamen ni paja. Komail jo men, i en lapwadan komail Nanmarki en Juj akan? ⁴⁰ Irail karoj pil weriwereda indada: Kaidik men et, a Parapaj! A Parapaj me lolap amen.

19

¹ PILATUJ ap ale Iejuj wokida i. ² A jaunpei ko irada el en tek eu, rap kidan pon kadokenmai o kapwataki i likau waitata. ³ Re ap kai don i indada: Ion Nanmarki en Juj akan! O re pikir jilan i. ⁴ Pilatuj ap pil pedoi indai *on irail*: Kilan, i wa don komail i, pwe komail en aja, me i jota diaradar dip a. ⁵ Iejuj ap kotieila, kapwataki el en tek o likau pup waitata. A indai *on irail*: Kilan, *jon* en aramaj o! ⁶ Jamero lapalap o papa ko lao udial i, irail ap weriwereda indada: Kalopuela i! Kalopuela i! Pilatuj indai *on irail*: Pein komail ale i kalopuela i! Pwe i jota diar dip a. ⁷ Juj oko jaben i: At kapun mia, a duen at kapun a pan kamatala, pwe a wiaki japwilim en Kot pein i. ⁸ Pilatuj lao ronadar mepukat, ap majapwekadar kaualap, ⁹ O purelon *on nan im en kadeik o*, kalelapok ren Iejuj: Komui koti *jan ia*? A Iejuj jota kotin jaben i. ¹⁰ Pilatuj ap indai *on i*: Komui jota jaben *ia*? Komui jota aja, me i manaman *on kapiti uk ala*

o pil manaman on kalopue uk ala? ¹¹ Iejuj kotin jaben: Jota man om manaman en kaoe ia, ma a jo muei on komui jan poa. Ari, dip en me pana ia don komui er me lapa jan. ¹² Ari, Pilatuj ap jon kapitila i, a Juj oko weriwer indada: Komui kaidin kompoke pan Jija, ma komui pan kapitila men et. Meamen kajapwiladan nanmarki pein i kin palian Jija. ¹³ Pilatuj lao ronadar kajoi pukat ap kapwareda Iejuj, kaipokedi pon deun kadeik, waja me adaneki Pepment, a ni lokaia en Ipru: Kapata, ¹⁴ A i ran en onop on paja impan auer kawonu. I ari majani on Juj oko: Kilan, omail Nanmarki! ¹⁵ A re weriwereda: Jikenewei! Jikenewei! Kalopuela i! Pilatuj majani on irail: Da, i en kamela omail Nanmarki? Jamero lapalap akan jaben: Jota at nanmarki, Jija eta. ¹⁶ I ari panalan irail i, pwen lopuela. Rap koledi Iejuj kaluala. ¹⁷ A pein i kotin wa a lopu, kotilan waja me adaneki wajan pondal, a ni lokaia en Ipru: Kolkata, ¹⁸ Waja re kalopuela i ianaki riamen, amen ni pali maun, a amen ni pali main, a Iejuj nan pun ara. ¹⁹ Pilatuj ap pil wiadar intin eu, kakonei on pon lopu o. A iet intin: Iejuj en Najaret, Nanmarki en Juj akan. ²⁰ Juj akan me toto, me wadokedi intin wet, pwe waja Iejuj kotin lopuela ia, me jalon kanim o. A intin o wiauier ni lokaia en Ipru o Krik o Latain. ²¹ Ari, jamero lapalap oko potoan on Pilatuj: Der intiniedi: Nanmarki en Juj akan, a me a indada: Nai Nanmarki en Juj akan! ²² Pilatuj jaben: Me i intiniedier, i eta ai intin. ²³ Jaunpei ko lao kalopuela Iejuj, rap ale japwilim a likau kan, lepuk pajan, wiakida pakij paieu, pakij eu on amen amen en jaunpei ko o pil

japwilim a jakit, me jo deidei pena, a pon ta jan poa lel pa. ²⁴ Irail ap kajoi nan pun arail: Kitail ender ter pajan i, a kadoropwaki, me pan aneki, pwe kijin likau en punala, me indinda: Irail nek pajan ai likau kan nan pun ar o kadoropwa ai jakit. Iei me jaunpei ko wiakida mepukat. ²⁵ A in en Iejuj u ni tapin lopu en Iejuj, o ri en in a Maria, en Kleopaj a paud, o Maria men Makdala. ²⁶ Iejuj lao kotin majani in a o tounpadak men u imp a me a kotin kupura mauki, ap kotin majani on in a: Li, kilan noum ol! ²⁷ Ap kotin majani on tounpadak o: Kilan in om! Ari, jan ni auer ota tounpadak o apwali i. ²⁸ Iejuj lao kotin manier, me meakaroj nikier, ap kotin majanier: I men nim pilada, pwe kijin likau en punala. ²⁹ A kajak mi waja o, me audeki pineka. Irail kaduedi lim eu nan pineka, ki on ni alek apot, kidalan ni jilan i. ³⁰ Iejuj lao kotin uraker pineka, ap kotin majani: A nikier. I ari kotin kamotauiiedi kadokenmai, kadarala nen e. ³¹ Juj oko ap poeki ren Pilatuj, me nä arail en katipitip pajan o ren wijiki jan, pwe war arail ender lanelan nin lopu ran en japat. Pwe iei ran o ran en kaonop, pwe iei ran en japat o me lapalap. ³² Jaunpei ko ap kai on, katip pajan nä en me pali et o en me teio, me ian lopuelar. ³³ A re lao kai on Iejuj o diaradar, me a matalar, rap jota katip pajan aluwilu a kan. ³⁴ A jaunpei men dokoki katieu pot panepan a; madan nta o pil kujekujewei. ³⁵ A me udial mepukat, kin kadede o a kadede me melel, o a aja, me a kin kadede, iei me melel, pwe komail en pil pojon. ³⁶ Pwe mepukat wiauier, pwe kijin likau en punala: Aluwilu a jota

pan tip pajan. ³⁷ O pil eu kijin likau kin inda: Irail pan kankakil i, me re dokodi. ³⁸ Murin mepukat Iojep men Arimatia, tounpadak en Iejuj amen, ari me rir, pweki a majak Juj oko, ap poeki ren Pilatuj, en mueid on i kalep en Iejuj. Pilatuj ari mueid on i. I ari waiki jan kalep en Iejuj. ³⁹ Nikodemuj me poto don Iejuj ni pon, pil kodo, wado paun epuki en potik en mire o aloj. ⁴⁰ Irail ap ale kalep en Iejuj, kidimki pena likau linen kai ianaki pomau kan, duen tiak en Juj akan, ni ar kin jarepedi. ⁴¹ A waja me a kotin lopuela ia, matuel eu mia ia, a nan matuel joujou kap eu mia, me jaikenta amen jaredi ia. ⁴² I waja me ira nekidala Iejuj, pweki ran en kaonop en Juj akan, o joujou me koren.

20

¹ NI ran kaieu en wik Maria men Makdala pwara don joujou o nin joran, a jaikenta ran pajan, ap diaradar, me takai o katapur janer mon joujou o. ² I ap tana wei, ko don Jimon Petruj o tounpadak teio, me Iejuj kotin kupura mauki, indai on ira: Irail wa janer Kaun o nan joujou o, a je jaja, waja re kidi on ia i. ³ Petruj ari koieila o tounpadak teio ap ko don joujou o. ⁴ Ira wiaki eu tana wei, a tounpadak teio me madan mon Petruj lel joujou maj. ⁵ A lao itiokidi, ap kilanada likau linen wonon, ap jota pedelon on lole. ⁶ Jimon Petruj ap kokodo idauen i, ap pedelon on nan joujou o, diarada likau linen ko wonon. ⁷ O lim en pudo me pira a kadokenmai, me jota ian likau linen ko; a lim pena waja toror. ⁸ A tounpadak teio me tion don joujou o, ap pil ko on lole; i ari diarada o pojona. ⁹ Pwe ira kaikenta weweki kijin likau, me

a en iajada jan a matala, ¹⁰ Tounpadak ko ap pur oner nan deu 'ra. ¹¹ A Maria u liki jal on joujou o janejan. O ni a janejan a poridi, kilanlon on nan joujou o, ¹² Kilanada tounlan riamen momod ia, kapwateki likau pwetepwet, amen liman kado-kenmai a amen liman aluwilu a kan, waja kalep en Iejuj kotikot iaer, ¹³ Ira ari majani on i: Li, da me koe janejanki? A indai on ira: Aki irail wa janer ai Kaun, a i jaja, waja re kidi on ia i. ¹⁴ A lao indada met, ap joupei wei kilaner Iejuj kotia u o jaja, me i Iejuj. ¹⁵ Iejuj kotin majani on i: Li, da me koe janejanki? Ij me koe kin raparapaki? A kiki on, me i me jaumat o, ap indan i: Main, ma komui wa janer i, indai on ia, waja komui kidi on ia i, i ap pan wala jan i. ¹⁶ Iejuj ap kotin majani on i: Maria! I ari joupei on, potoan on i: Rapuni! Iet wewe: Jaunpadak. ¹⁷ Iejuj kotin majani on i: Der jair ia, pwe I kaikenta pwarala ren Jam ai, a kola ren ri ai kan, kaire kin irail, I kokodala ren Jam ai o Jam omail, ren ai Kot o omail Kot, ¹⁸ Maria men Makdala kodo kaireki tounpadak kan, me a kilanadar Kaun o, o me a kotin majani on i mepukat. ¹⁹ Lao nin jautik en ran ota, ni ran kaieu en wik, ni wanim ko me ritidier, waja tounpadak kan pokon pena ia, pweki ar majak Juj oko, Iejuj ap kotido u nan pun arail, majani on irail: Komail popol! ²⁰ A lao majaniada met, ap kajale on irail lim a kan o panepan a. Tounpadak kan ap perenda ni ar kilanada Kaun o. ²¹ Iejuj ap pil kotin majani on irail: Komail popol! Duen Jam o kadar ia do, iduen I kadar komail la. ²² A lao majanier met, ap nidi on irail majani: Komail

ale Nen jaraui! ²³ Me komail pan lapwada dip ar akan, re lapwadar; o me komail katenedie dip ar akan, pan tenedier. ²⁴ A Tomaj amen ekriamen, me adaneki Didimoj, jota ian irail, ni Iejuj kotin pwarador. ²⁵ Tounpadak teio ap indai on i: Je kilaner Kaun o. A i me indai on irail: Ma i jota pan kilan lip en mata nan lim a kan, o kilon on nan lip en mata jondi en pa i, o kilon on pa ni panepan a, i jota pan pojona. ²⁶ Murin ran walu japwilim a tounpadak kan pil pokon pena, o Tomaj ian irail. Wanim ko lao ritidier, Iejuj ap kotido, u nan pun arail majani: Komail popol! ²⁷ Ap kotin majani on Tomaj: Kido jordin pa om o kilan pa i kat, o kido pa om, kilon on nan panepan ai, o der jopojo, a pojona ta! ²⁸ A Tomaj jaben indan i: Ai Kaun o ai Kot! ²⁹ Iejuj kotin majani on i: Pweki om kilan ia er, koe pojona kilar, a meid pai, me kaikenta kilan ap pojona. ³⁰ Kilel toto me jo intinidier nan puk wet, me Iejuj kotin wiadar nan pun en japwilim a tounpadak kan. ³¹ A mepukat me intinidier, pwe komail en pojona, me Iejuj me Krijtuj japwilim en Kot Ol. O komail en pojona ap aneki maur pweki mar a.

21

¹ A MURIN mepukat Iejuj pil kajale on tounpadak kan pein i pon le en Tiperiaj; a iet duen a kajaledar: ² Jimon Petruj o Tomaj, me adaneki Didimoj, o Natanael men Kana nan Kalilää, o nain Jepedäuj ol oko, o pil japwilim a tounpadak riamen me pokon pena, ³ Jimon Petruj indai on irail: I pan kola laid. Irail indai on i: Je pil pan ian uk. Irail ari koieila, kereda pon kijin jop pot. A ni pon

o re jota jaikidi meakot. ⁴ A lao waja ranier, Iejuj ap kotikot ni oror, a japwilim a tounpadak kan jaja, me i Iejuj. ⁵ Iejuj ap kotin majani *on irail*: Jeri ko, jota kan omail? Re jaben i: Jota. ⁶ A kotin majani *on irail*: Kaduedi uk o pali maun en jop o, a komail pan diarada. Irail ap kaduedi; re ap jolar kak apiada pweki mam toto. ⁷ Tounpadak o, me Iejuj kotin kupura mauki, ap indai *on Petruj*: Iei Kaun o. Jimon Petruj loa ronadar, me i Kaun o, ap pira *on a jakit* en liki pwe a kilijo, ap lujedi *on nan le o*. ⁸ A tounpadak tei kan jeiei kodo nan kijin jop, pwe re jo doo jan *jap o*, ele tipon en pa riepuki, urakido uk o mam oko. ⁹ Irail leler *jap*, rap diaradar kijiniae o mam oko mi poa o prot. ¹⁰ Iejuj ap kotin majani *on irail*: Wado kijan jaik omail! ¹¹ Jimon Petruj ap koda waikelon don nan *jap* uk o, me dir en mam kalaimun epuki limek jilimen; mam me toto, ari jo, uk jota olar. ¹² Iejuj kotin majani *on irail*: U kodo mana! A jota amen ren tounpadak kan kak idok re a: Ij komui? Pwe re ajaer, me i Kaun o. ¹³ Iejuj ap kotido limada prot, nek *on irail* o pil mam oko. ¹⁴ A i me kajilepak en Iejuj a kotin kajale *on japwilim* a tounpadak kan pein i, murin a iajada jan a matalar. ¹⁵ Irail lao manaer. Iejuj ap kotin majani *on Jimon Petruj*: Jimon, nain Iona, koe kin pok *on ia* mon mepukat? A i potoan *on i*: Ei Main, ir me mani, me i kin pok *on ir*. A kotin majani *on i*: Apwali nai jippul akan! ¹⁶ A pil majani *on i* kariapak: Jimon, nain Iona, koe kin pok *on ia*? A jaben i: Ei Main, ir me kotin mani, me i kin pok *on ir*. A kotin majani *on i*: Apwali nai jip akan! ¹⁷ A kotin majani *on i* kajilepak: Jimon,

nain Iona, koe kin pok *on ia?* Petruj ap mamauki a peidok pan jilepak: Koe pok *on ia?* A potoan *on i:* Main, ir me kotin mani meakaroj, re kotin mani, me i kin pok *on ir.* Iejuj kotin majani *on i:* Apwali nai jip akan! ¹⁸ Melel, melel I indai *on uk,* ni om manakap koe pein pirai uk pena, ap alu wei waja, me koe mauki. A koe lao likailapala, koe nek kida wei pa om akan, a amen pan pirai uk edi o kalualan waja, me koe kan kola *ia.* ¹⁹ I me a kotin kokop kidar, duen a pan kapinaki Kot a matala. A lao kotin majanier met, ap majani *on i:* Idauen *ia!* ²⁰ Petruj ap joupewei, kilan tounpadak o idauen ira, me Iejuj kotin kupura mauki o me pil mi pan kupur a ni kamadip o kalelapok: Main, ij *i,* me pan *pan komui la?* ²¹ Petruj lao kilaner *i,* ap indai *on Iejuj:* Main, menda men et? ²² Iejuj kotin majani *on i:* Ma I mauki, a en mimieta I lao puredo, menda re om? Koe en idauen *ia!* ²³ Kajoi pot et ap loloki jili nan pun en jaulan kan, me dene tounpadak o jota pan mela. A Iejuj jota kotin majanier, me a jota pan mela, a: Ma I mauki, a en mimieta I lao puredo, menda re om? ²⁴ Iet tounpadak, me kadele mepukat o intiniedier mepukat; a je aja, me a kadede me melel. ²⁵ A jon toto, me Iejuj kotin wiadar a ma irail karoj pan intinidi, i lamelame, me jappa jota itar *on koledi puk kan,* me pan intinidi.

Kadede Kap Pjam Akan
The New Testament and Psalms in the Pohnpeian
language of the Federated States of Micronesia (old
translation, using old alphabet)

Public Domain

Language: Pohnpeian

2014-11-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 30 Nov 2021

1941731f-581e-5815-a2a4-a976cf53af02